

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

(повна найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

НАПРЯМИ НАРОЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА
(НА МАТЕРІАЛАХ ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ»)

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Економіка підприємства

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
Групи ПТБ(ЕП)-41
Комов Роман Русланович

(підпис)

Керівник:
к.е.н., доцент
Камінська Ірина Миколаївна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«06» _____ 2024 р.
Гарант освітньої програми:
к.е.н., доцент

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма: Економіка підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«__» _____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Комову Роману Руслановичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи

Механізм нарощення фінансового потенціалу підприємства (на матеріалах ТОВ «Рівол Енерджі»)

Керівник роботи: Камінська Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент

затверджені наказом закладу вищої освіти від «30» грудня 2023 р. № 493/01-02

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи «__» _____ 202__ р.

3. Вихідні дані до роботи Наукові публікації вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів і практиків; законодавчі та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність підприємства; статистичні матеріали, фінансова та бухгалтерська звітність досліджуваного підприємства.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

ВСТУП. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО

ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ». ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ. ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

ПОСИЛАННЯ. ДОДАТКИ.

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу:

Лист 1. Підходи до визначення категорії «фінансовий потенціал підприємства».

Лист 2. Основні види фінансового потенціалу підприємства. Лист 3. Етапи оцінювання

фінансового потенціалу підприємства. Лист 4. Аналіз загальних економічних

показників діяльності ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках. Лист 5–6. Аналіз показників

майнового стану ТОВ «Рівол Енерджі». Лист 7. Аналіз ліквідності та платоспроможності.

структури пасивів. Лист 8. Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі».

Лист 9. Аналіз показників ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі». Лист 10. Аналіз

формування фінансових результатів. Лист 12. Аналіз показників рентабельності.

Лист 13. Економіко-математичне обґрунтування проектних рішень.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
Теоретичний розділ	Камінська І.М.		
Аналітичний розділ	Камінська І.М.		
Проектний розділ	Камінська І.М.		
Нормоконтроль	Хомяк Н.В.		

7. Дата видачі завдання «01» вересня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Обґрунтування теми	до 29.09.2023	виконано
2.	Огляд літератури із досліджуваної проблеми	до 28.10.2023	виконано
3.	Теоретичний розділ	до 29.12.2023	виконано
4.	Аналітичний розділ	до 09.03.2024	виконано
5.	Висновки та пропозиції	до 30.03.2024	виконано
6.	Формування списку використаних джерел	до 13.04.2024	виконано
7.	Формування додатків	до 04.05.2024	виконано
8.	Оформлення ілюстративного матеріалу	до 11.05.2024	виконано
9.	Нормоконтроль	до 01.06.2024	виконано
10.	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 04.06.2024	виконано
11.	Представлення кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту	до 06.06.2024	виконано

Здобувач вищої освіти

(Комов Р.Р.)
(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

(Камінська І.М.)
(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Комов Р.Р. Напрями нарощення фінансового потенціалу підприємства (на матеріалах ТОВ «Рівол Енерджі»). Рукопис.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Економіка підприємства» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, переліку джерел посилання, додатків.

В кваліфікаційній роботі бакалавра досліджується напрями нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад, методичних положень та обґрунтування практичних пропозицій щодо нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Об'єктом роботи є процеси нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Предметом роботи є теоретичні засади, методичні підходи та практичні пропозиції щодо нарощення фінансового потенціалу підприємства.

В теоретичній частині роботи досліджено зміст та охарактеризовано фінансовий потенціал підприємства, визначено складові елементи та класифікацію фінансового потенціалу підприємства, розглянуто методичні підходи до аналізу й оцінки такого потенціалу. В аналітичній частині роботи проведено аналіз та оцінку фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках. У висновках і пропозиціях узагальнено одержані результати та запропоновано проектні рішення з нарощення фінансового потенціалу досліджуваного підприємства.

Ключові слова: фінансовий потенціал підприємства, фінансові ресурси, фінансовий стан підприємства, ліквідність, платоспроможність, ділова активність, фінансова стійкість, рентабельність.

ANNOTATION

Komov R.R. Directions for increasing the financial potential of the enterprise (based on the materials of «RIVOL ENERGY» LLC). Manuscript.

Bachelor's qualification work of EP «Economics of enterprise» specialty 076 Entrepreneurship, trade and exchange activity. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2024.

The bachelor's qualification work consists of an introduction, two sections, conclusions and proposals, a list of reference sources, appendices.

The bachelor's thesis examines the ways of increasing the financial potential of the enterprise.

The purpose of the qualification work is to deepen the theoretical foundations, methodological provisions and substantiation of practical proposals for increasing the financial potential of the enterprise.

The object of the work is the process of increasing the financial potential of the enterprise.

The subject of the work is theoretical foundations, methodical approaches and practical proposals for increasing the financial potential of the enterprise.

The theoretical part of the work examines the content and characterizes the financial potential of the enterprise, defines the constituent elements and classification of the financial potential of the enterprise, considers methodical approaches to the analysis and assessment of such potential. In the analytical part of the work, an analysis and assessment of the financial potential of «RIVOL ENERGY» LLC in 2021–2023 was carried out. The conclusions and proposals summarize the obtained results and propose project solutions for increasing the financial potential of the enterprise under study.

Keywords: financial potential of the enterprise, financial resources, financial condition of the enterprise, liquidity, solvency, business activity, financial stability, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність і функції фінансового потенціалу підприємства	10
1.2. Дослідження структури та класифікації фінансового потенціалу підприємства	15
1.3. Методичні положення оцінки фінансового потенціалу підприємства	19
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ»	26
2.1. Характеристика та аналіз загальних економічних показників діяльності ТОВ «Рівол Енерджі»	26
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках	28
2.2.1. Аналіз майнового стану ТОВ «Рівол Енерджі»	28
2.2.2. Аналіз ліквідності й платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі»	33
2.2.3. Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі»	36
2.2.4. Аналіз ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі»	39
2.2.5. Аналіз рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі»	43
2.3. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі»	47
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	49
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	63
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Виклики сьогодення – повномасштабна війна, високий рівень інфляції, фінансово-економічна нестабільність, тривала криза неплатежів, скорочення виробництва, зростання кредиторської та дебіторської заборгованості, гострий дефіцит фінансових ресурсів – ускладнюють функціонування вітчизняних підприємств і потребують пошуку механізмів виживання в таких жорстких умовах. Очевидно, що у такому складному бізнес-середовищі вижити та досягати успіху спроможні підприємства із високим рівнем фінансового потенціалу. Вказане визначає актуальність пошуків напрямів нарощення фінансового потенціалу підприємства та організації комплексних досліджень за вказаним напрямом.

Питанням обґрунтування теоретичних основ формування, використання і оцінювання фінансового потенціалу підприємства, а також питанням практичних інструментів нарощення фінансового потенціалу присвячено багато досліджень. Так, зокрема дані питання знайшли своє відображення у наукових працях вітчизняних і іноземних науковців таких як А. Абалкін, Г. Азаренкова, О. Акімова, О. Белінська, Н. Брюховецька, Б. Блащак, О. Василик, Н. Василюха, В. Виговський, Л. Гаєвська, О. Гетьман, В. Глущенко, В. Гриньова, А. Дараган, Н. Давиденко, М. Житар, Л. Завідна, І. Задорожна, Ю. Карпенко, В. Ковальов, А. Костирко, Г. Ковальова, Г. Корнійчук, Н. Краснокутська, Т. Кузенко, Г. Куліш, М. Кульчицький, Н. Левченко, О. Малій, О. Маслиган, О. Марченко, Міщенко В., О. Нагорнюк, О. Олексик, В. Пономаренко, М. Савченко, Г. Ситник, Т. Сніжко, С. Шумська, О. Ястремська, Р. Юрків та багатьох інших. Завдяки дослідженням цих учених закладено фундаментальні основи для подальших наукових розробок в сфері функціонування і розвитку фінансового потенціалу підприємства. Водночас, питання інструментарію нарощення фінансового потенціалу підприємства потребують поглиблення. Також подальшого дослідження і удосконалення вимагають і методичні підходи до оцінки

фінансового потенціалу, і їх теоретичні основи, зокрема, безпосередньо саме трактування категорії «фінансового потенціалу підприємства». Значущість теоретичного і практичного осмислення означеного проблемного питання зумовили вибір теми кваліфікаційної роботи бакалавра, визначили її мету й завдання, об'єкт і предмет дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад, методичних положень та обґрунтування практичних пропозицій щодо нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Визначена мета зумовила потребу виконання таких *завдань*:

- дослідити та означити економічну сутність і функції фінансового потенціалу підприємства;

- дослідити структуру та класифікацію фінансового потенціалу підприємства;

- визначити методичні положення оцінки фінансового потенціалу підприємства;

- охарактеризувати ТОВ «Рівол Енерджі» та проаналізувати загальні економічні показники його роботи за останні три роки;

- проаналізувати фінансовий потенціал ТОВ «Рівол Енерджі» за показниками фінансового стану;

- провести інтегральну оцінку фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі»;

- запропонувати напрями нарощення фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» й обґрунтувати їх доцільність.

Об'єктом роботи є процеси нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Предметом роботи є теоретичні засади, методичні підходи та практичні пропозиції щодо нарощення фінансового потенціалу підприємства.

У роботі використано такі методи: формалізації, дедукції, індукції, системного аналізу, логічно-теоретичного аналізу, групування, систематизації, контекстного аналізу, структурно-функціонального аналізу, порівняння,

узагальнення, синтезу, економічного аналізу, логічного підходу, моделювання графоаналітичний метод тощо.

Інформаційна основа дослідження: нормативно-правова база України з питань функціонування і розвитку підприємств; наукові напрацювання вітчизняних і закордонних учених; дані фінансової і бухгалтерської звітності ТОВ «Рівол Енерджі».

Гіпотези дослідження: 1) фінансовий потенціал підприємства як комплексна економічна категорія визначається сукупністю ознак, що притаманні таким її формуючим економічним категоріям як «фінансові ресурси», «фінансові можливості» та «фінансовий капітал». Задля підтвердження гіпотези проведено ґрунтовне контекстне дослідження і логічно-теоретичний аналіз сутності вказаних категорій; 2) оцінка фінансового потенціалу підприємства базується на дослідженні його фінансового стану, що системно, комплексно й усебічно характеризує майновий стан, ділову активність, фінансову стійкість, ліквідність і рентабельність суб'єкта господарювання. Підтвердженням гіпотези є той факт, що система показників фінансового стану відображають ефективність формування, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємством, а також характеризують його фінансові резерви й перспективи.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання результатів оцінки фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» в роботі підприємства.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи обговорювалися на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Економіка підприємства: теорія та практика» (м. Луцьк, 2024 р.).

РОЗДІЛ І
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність і функції фінансового потенціалу підприємства

Підприємства, безпосередньо здійснюючи свою діяльність, плануючи її розширювати чи модернізувати, а також стикаючись із безліччю проблем різноманітного характеру, потребують ефективного залучення і використання фінансового потенціалу. Ще більше роль фінансового потенціалу підприємств зросла із воєнним вторгненням росії в Україну. Одним із ключових факторів, що забезпечує можливість виживання підприємства у несприятливих умовах і стабільність його діяльності, визначає спроможність генерувати прибуток, утримувати конкурентні позиції, фінансувати поальший розвиток, розширювати діяльність є саме фінансовий потенціал. Від його рівня залежать обсяги власних фінансових ресурсів суб'єкта господарювання, його фінансова адаптивність, можливість нарощення фінансових ресурсів й доступність до зовнішніх джерел їх формування [1, с. 44]. А також за рівнем фінансового потенціалу можна визначити і рівень успішності функціонування підприємства» [2, с. 71]. Тому фінансовий потенціал є не лише умовою забезпечення функціонування і розвитку підприємства, а й запорукою безпеки бізнесу. Вказане, беззаперечно, актуалізує посилення уваги як до теоретичних пошуків наукових і методичних засад нарощення фінансового потенціалу підприємства, так і власне до обґрунтування практичних аспектів їх реалізації.

Теоретичні, науково-методичні та практичні аспекти нарощення фінансового потенціалу підприємства доволі активно піднімаються вченими й достатньо комплексно висвітлюються у фінансово-економічній літературі. Однак, сучасний етап вимагає розробки якісно нових підходів до теоретичного висвітлення та практичного обґрунтування пропозицій нарощення фінансового

потенціалу підприємства.

Поняття «потенціал» запозичене з фізики і має латинське походження [3, с. 46]. У економічній науці поняття «потенціал» вживається для означення засобів, запасів і джерел окремої особи, суб'єкта господарювання, суспільства, держави, що спрямовуються на вирішення певного завдання чи досягнення певної цілі [4, с. 207].

Поняття «фінансовий потенціал» вживається щодо економічних систем мікро-, мезо і макрорівнів [5, с. 22]. Відомо, що фінансовий потенціал є складником економічного потенціалу підприємства, що формується паралельно із такими іншими складниками економічного потенціалу як виробничий, організаційний, кадровий, техніко-технологічний, маркетинговий, інноваційний, управлінський тощо. При цьому відмічається пріоритетність фінансового потенціалу підприємства серед інших різновидів потенціалу [6, с. 17].

У спеціалізованій науковій літературі триває дискусія щодо універсальності змісту категорії «фінансовий потенціал підприємства» (додаток А, табл. А.1).

Проведений ретроспективний аналіз і узагальнення наявних досліджень вітчизняних науковців дозволяє виокремити такі принципові підходи до визначення сутності категорії «фінансовий потенціал підприємства» (табл. 1.1): ресурсний; резервний; результативний; ринковий; ресурсно-резервний; комплексний. Кожен з цих підходів має раціональність, але зосереджується на різних аспектах.

Проведене теоретичне дослідження дозволяє дійти висновку, що категорія «фінансовий потенціал підприємства» за своєю суттю є досить широкою і складною категорією, якій властива багатоаспектність. Це також пояснює і відсутність єдиного підходу до визначення фінансового потенціалу підприємства. Серед учених-економістів, у його визначеннях погляди різняться і варіюють від фінансових ресурсів до суто власного капіталу, чи фінансових резервів, чи ресурсного потенціалу, чи фінансових результатів, чи фінансових відносин, чи механізму фінансування, чи фінансової стійкості, чи фінансового стану підприємства.

Таблиця 1.1. – Підходи до визначення категорії «фінансовий потенціал підприємства»

Підходи	Вузкий зміст фінансового потенціалу в межах підходу	Трактування фінансового потенціалу підприємства в межах підходу	Науковці, що притримуються підходу
Ресурсний підхід	Сукупність фінансових ресурсів підприємства	Забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами (власними, позиченими та залученими), необхідними для ведення підприємницької діяльності і досягнення стратегічних цілей.	Т. Кузенко, Н. Сабліна [7, с. 125]; Ю. Гудзь [8, с. 90]; П. Фомін, М. Старовойтов [9]; Л. Завідна [10, с. 75].
Резервний підхід	Сукупність фінансових резервів (можливостей)	Система фінансових можливостей (резервів) підприємства щодо ефективних процесів мобілізації, використання, трансформації і нарощення фінансових ресурсів.	Л. Гаєвська, О. Марченко [5, с. 21]; В. Ковальов, В. Ковальов [11, с. 216]; А. Назаренко [12, с. 34]; Н. Левченко [13, с. 115]; Г. Корнійчук [14, с. 74]; В. Бова, О. Хринок [15]; С. Ареф'єв, М. Ничипорук [16, с. 129]; М. Купира, О. Колтунович, Х. Сокол [17, с. 130].
Ресурсно-резервний підхід	Сукупність і поєднання ресурсів й резервів	Сукупність наявних у підприємства фінансових ресурсів та фінансових можливостей щодо їх нарощування шляхом забезпечення ефективності процесів формування і використання таких ресурсів.	Р. Толпежников [18, с. 280]; В. Турчак, С. Чижинська [19, с. 49]; О. Курінна [20, с. 163]; А. Костирко [21, с. 6]; М. Житар, С. Ярова [22, с. 348]; О. Малій [23].
Результативний підхід	Спроможність підприємства використовувати фінансові ресурси ефективно	Здатність підприємства раціонально й ефективно використовувати наявні у його розпорядженні фінансові ресурси.	П. Стецюк [24, с. 12]; Г. Паргин, Р. Задерецька, О. Граціян [25]; Н. Брюховецька, І. Булеєв, Л. Іваненко [26, с. 132].
Ринковий підхід	Фінансові відносини	Система фінансових відносин, спровокованих бажанням підприємства одержати максимально можливі фінансово-економічні результати.	Б. Блащак [27, с. 77]; В. Виговський, О. Кучинський [28].
Комплексний підхід	Комбінація декількох підходів	Комплексне урахування декількох з вищенаведених підходів.	Л. Сухова [29, с. 116]; О. Селезень [30, с. 96]; І. Саух [31, с. 135]; Л. Ляхович [32, с. 93]; О. Нагорнюк [33, с. 105; 34, с. 42]; В. Ткаченко, О. Квілінський, Б. Камінська, І. Ткаченко, П. Пузирьова [35, с. 86–87]; Л. Костирко, О. Серeda [36, с. 152]; О. Горошанська, Л. Маккі [37, с. 8]; Т. Рзаєва, І. Корольчук [38, с. 256]; Г. Ковальова, О. Станіславик, О. Коваленко [39, с. 25]; О. Маслиган, Л. Маматова, С. Жуков, О. Рибак [40, с. 28].

Аналізуючи різні джерела, виявлено, що категорія «фінансовий потенціал

підприємства» є різноаспектною та їй одночасно притаманні аспекти таких вужчих категорій як «фінансові ресурси», «фінансові можливості» та «фінансовий капітал».

Погоджуємось із думкою великої кількості авторів щодо доцільності трактування категорії «фінансовий потенціал підприємства» комплексно, тобто із застосуванням комплексного підходу. Такий підхід забезпечить урахування усіх формуючих сутнісно-змістових аспектів фінансового потенціалу, а саме [29, с. 6; 30, с. 96; 31, с. 135; 33, с. 105; 34, с. 42; 36, с. 152; 37, с. 8]:

- ресурсно-резервна основа фінансового потенціалу, що представлена фінансовими ресурсами і фінансовими резервами підприємства;

- фінансові можливості, що означають спроможність суб'єкта господарювання забезпечувати ефективність формування і використання фінансових ресурсів та фінансових резервів, реалізуючи господарську діяльність;

- цільове призначення, що визначається як забезпечення фінансовими ресурсами процесів орієнтованих на досягнення коротко- і довгострокових цілей розвитку підприємства.

Науковці наголошують, що фінансові ресурси є джерелом створення фінансових можливостей підприємства, а фінансові можливості – базою формування його конкурентних переваг [41, с. 102].

Враховуючи проведений теоретичний аналіз та узагальнюючи наукові здобутки, визначимо *фінансовий потенціал підприємства* як сукупне поєднання сформованих суб'єктом господарювання фінансових ресурсів і фінансових резервів щодо акумулювання фінансових ресурсів із усіх можливих джерел, в подальшому – їх оптимального розподілу та ефективного використання задля досягнення максимальних фінансово-економічних результатів, стратегічних і тактичних цілей економічного розвитку такого підприємства.

Багатоаспектність фінансового потенціалу підприємства визначає водночас і його багатофункціональність, що проявляється у реалізації таким потенціалом набору таких функцій [43, с. 50; 44; 45, с. 56]:

– стимулююча функція – достатній фінансовий потенціал стимулює фінансування позитивних змін підприємства, його інноваційно-інвестиційний розвиток, розширення діяльності, модернізацію;

– відтворювальна функція – фінансовий потенціал у результаті використання, забезпечуючи фінансово-господарську діяльність, відтворюється у формі фінансових результатів, а також і забезпечує відтворення інших ресурсів підприємства;

– розподільча функція – фінансовий потенціал забезпечує розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів між суб'єктами фінансово-економічних відносин, зважаючи на реальний попит і пропозицію, цілі й потреби розвитку підприємства;

– контрольна функція – фінансовий потенціал передбачає системний контроль за процесами формування, використання, відтворення і накопичення фінансових ресурсів підприємством згідно з вимогами чинної нормативно-правової бази, а також відповідно до поточних і довгострокових цілей розвитку суб'єкта господарювання;

– індикативна функція – рівень фінансового потенціалу підприємства відображає його фінансовий стан, здатність протистояти ризикам, спроможність забезпечувати підприємницьку діяльність, а також виконувати завдання і досягати цілей;

– планувальна функція – фінансовий потенціал є основою для фінансових планів підприємства і дає змогу планувати його бізнес-процеси та шляхи економічного розвитку.

Реалізація даних функцій фінансового потенціалу підприємства дає змогу вирішити такий комплекс завдань:

– мобілізувати наявні фінансові ресурси та їх резерви для достатнього й ефективного забезпечення бізнес-процесів підприємства;

– забезпечити стабільний фінансовий стан підприємства;

– забезпечити підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства за рахунок ефективного використання фінансових ресурсів;

- активізувати інвестиційну діяльність підприємства;
- наростити обсяги власних фінансових ресурсів.

Отже, фінансовий потенціал є індикатором стійкості фінансового стану підприємства, ефективності його фінансової політики, конкурентоспроможності, а також реакції внутрішнього середовища суб'єкта господарювання на управлінські рішення [32, с. 92].

1.2. Дослідження структури та класифікації фінансового потенціалу підприємства

Формування, використання і нарощення фінансового потенціалу підприємства має свої особливості, що обумовлені специфічними особливостями такого потенціалу.

Як уже зазначалось у попередньому пункті, фінансовий потенціал є складною і багатокомпонентною фінансово-економічною категорією, а тому потребує поглибленого вивчення притаманних лише їй особливостей та специфічних характеристик, а також чіткого встановлення компонентів та системи різновидів фінансового потенціалу.

Серед загальносистемних і специфічних властивостей фінансового потенціалу підприємства науковцями у спеціалізованій літературі виокремлюються наступні [14, с. 75; 15; 34, с. 42; 37, с. 11–12; 45, с. 56; 46, с. 40; 47, с. 282]:

- складність будови та взаємоузгодженість, взаємодія і взаємозв'язок окремих складників фінансового потенціалу;
- ієрархічність (фінансовий потенціал підприємства містить елементи нижчого рівня та виокремлюється як елемент вищого ієрархічного рівня економічного потенціалу);
- трансформаційність (фінансовий потенціал, забезпечуючи діяльність підприємства, трансформується у інші необхідні види ресурсів);

- цільова призначеність (фінансовий потенціал призначений забезпеченню досягнення операційних і стратегічних цілей розвитку підприємства);
- динамічність (параметри фінансового потенціалу не є статичними, а піддаються впливам зовнішніх і внутрішніх факторів);
- самовідтворюваність (фінансовий потенціал підприємства самовідтворюється, обертаючись у циклах господарської діяльності підприємства);
- гнучкість і ліквідність (фінансовому потенціалу порівняно із іншими матеріальними видами потенціалів підприємства характерний найвищий рівень гнучкості, а тому й ліквідності);
- адаптивність (адаптується під мінливе внутрішнє і зовнішнє середовище);
- синергійність (фінансовий потенціал, комплексно використовуючись із іншими видами потенціалу підприємства забезпечує одержання синергетичного ефекту);
- ризиковість (будь-які процеси із залученням фінансового потенціалу підприємства характеризуються фактором ризику).

Представлені вище особливі характеристики фінансового потенціалу також визначають і його значущість для підприємства через вплив на такі його ключові аспекти [36, с. 152; 37, с. 11; 48, с. 30]:

- фінансово-економічні результати;
- фінансовий стан;
- фінансова стабільність та фінансовий ризик;
- фінансова спроможність щодо досягнення намічених цілей;
- інвестиційно-інноваційні можливості;
- фінансові можливості забезпечення економічного розвитку;
- здатність належного виконання фінансових зобов'язань.

Системність і комплексність розуміння фінансового потенціалу підприємства вимагає спрямування подальших досліджень у напрямі встановлення складу такого потенціалу. Дане питання науковці розглядають з різних позицій, пропонуючи свої авторські підходи до виокремлення складників

фінансового потенціалу, що подані у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2. – Сучасні підходи до структурування фінансового потенціалу підприємства

Науковці (рік дослідження)	Підхід до структурування фінансового потенціалу	Складники фінансового потенціалу підприємства	Особливість підходу та його критика
1	2	3	4
О. Горова (2012 р.)	Структурування за об'єкними складниками фінансового потенціалу	а) потенціал формування власних фінансових ресурсів; б) потенціал формування позичкових фінансових ресурсів; в) якість фінансового планування; г) якість системи фінансового аналізу; д) рівень кадрового забезпечення фінансових служб; е) якість фінансового контролю; є) якість організації системи фінансового менеджменту; ж) якість інформаційної системи фінансового менеджменту [49].	Деталізоване виокремлення кількісно-якісних складників формування фінансового потенціалу підприємства без належної уваги процесам його розміщення і використання.
Л. Кирилова, Д. Тодорова (2012 р.); Г. Рзаєв, О. Жовтинська (2014)	Структурування за ознакою розвитку	а) фінансовий потенціал стійкості; б) фінансовий потенціал забезпеченості; в) фінансовий потенціал розвитку [50; 51, с. 52–53].	Відсутність конкретизації і чіткого виокремлення реальних складників фінансового потенціалу підприємства.
А. Калачова (2015 р.)	Структурування за виокремленими в балансі підприємства статтями	а) зареєстрований (статутний) капітал; б) додатковий капітал; в) резервний капітал; г) цільове фінансування; д) фонди накопичення; е) оборотні активи [52, с. 238].	Звуження розуміння фінансового потенціалу підприємства до власного капіталу.
А. Громова (2017 р.)	Структурування за джерелами формування фінансових ресурсів	а) власні фінансові ресурси; б) позикові фінансові ресурси; в) залучені фінансові ресурси [53].	Не враховані фінансові резерви та фінансові можливості підприємства.
Г. Корнійчук (2017 р.)	Структурування за елементами економічної системи підприємства	а) організаційна складова фінансового потенціалу: організаційна структура управління фінансовим потенціалом, інформаційні потоки, кадрове забезпечення управління фінансовим потенціалом; б) економічна складова фінансового потенціалу: економічна політика підприємства, економічна стратегія, структура власності підприємства, внутрішній економічний механізм підприємства; в) ресурсна складова фінансового потенціалу: власні фінансові ресурси, позикові фінансові ресурси, залучені фінансові ресурси, структура балансу підприємства; г) інфраструктурна складова фінансового потенціалу: фінансово-кредитна система та її рівень розвитку, інноваційна інфраструктура та її рівень розвитку; д) інтелектуальна складова фінансового потенціалу: інтелектуальна власність, здатність генерувати інновації, здатність приймати економічно обґрунтовані економічні рішення [14, с. 75].	Розширена структуризація фінансового потенціалу з урахуванням внутрішнього економічного механізму підприємства. Відсутність фінансового характеру окремих із визначених складників.

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4
О. Горошанська, Л. Маккі (2018 р.)	Структурування за фінансовими ресурсами і резервами	а) наявні фінансові ресурси підприємства, що залучені в господарський оборот із різних джерел і використовуються для забезпечення поточної та інвестиційної діяльності задля отримання економічних вигод; б) внутрішні резерви підвищення ефективності діяльності підприємства, пов'язані з формуванням і використанням фінансових ресурсів; в) зовнішні можливості підприємства щодо нарощення обсягу фінансових ресурсів [37, с. 13].	Класичний і найбільш уживаний підхід до структуризації із виокремленням фінансових ресурсів, можливостей і резервів.
О. Акімова, М. Петченко (2023 р.)	Структурування за напрямками оцінки	а) показники фінансових ресурсів; б) показники грошового потоку; в) інформаційне забезпечення фінансової діяльності; г) кадровий склад фінансового менеджменту [54, с. 19].	Такий підхід до структурування може бути застосований під час організації аналітико-оцінювальних досліджень.

Подальші теоретичні дослідження довкола обраної тематики спрямуємо у напрямі визначення різновидів фінансового потенціалу підприємства, що науковці класифікують за багатьма ознаками, які згруповані у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3. – Основні види фінансового потенціалу підприємства*

Класифікаційні ознаки	Види фінансового потенціалу підприємства в межах ознак
1	2
1. За джерелами мобілізації	1.1. Внутрішній. 1.2. Зовнішній. 1.3. Загальний.
2. За належністю підприємству	2.1. Власний. 2.2. Позичковий. 2.3. Залучений (безоплатний).
4. За термінами використання	3.1. Довгостроковий фінансовий потенціал (формується задля використання понад один рік). 3.2. Короткостроковий фінансовий потенціал (формується задля використання упродовж одного року).
5. За рівнем формування	5.1. Загальний фінансовий потенціал підприємства. 5.2. Фінансовий потенціал певного структурного підрозділу / департаменту підприємства. 5.3. Фінансовий потенціал окремого бізнес-процесу. 5.4. Фінансовий потенціал окремого управлінського рішення.
6. За ознакою забезпечення певного виду діяльності підприємства	6.1. Фінансовий потенціал операційної діяльності підприємства. 6.2. Фінансовий потенціал інвестиційної діяльності підприємства. 6.3. Фінансовий потенціал фінансової діяльності підприємства.
7. За ознакою легальності	7.1. Офіційний фінансовий потенціал (відображається у фінансовій звітності підприємства). 7.2. Тіньовий (неофіційний / нелегальний) фінансовий потенціал.
8. За ознакою взаємозв'язку з цілями розвитку підприємства	8.1. Стратегічний фінансовий потенціал (формується для забезпечення виконання стратегічних завдань і досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства). 8.2. Оперативний фінансовий потенціал (формується для забезпечення виконання оперативних завдань). 8.3. Тактичний фінансовий потенціал (формується для забезпечення виконання тактичних завдань).
9. За ознакою активності залучення до операційної діяльності	9.1. Активний фінансовий потенціал. 9.2. Пасивний фінансовий потенціал.

Продовження таблиці 1.3

1	2
10. За ознакою реалізації	10.1. Реалізований фінансовий потенціал (здіяний у економічну діяльність підприємства). 10.2. Нереалізований фінансовий потенціал.
11. За ознакою змінності	11.1. Незмінний (фіксований) фінансовий потенціал. 11.2. Змінний (динамічний) фінансовий потенціал.
12. За стадіями процесу відтворення	12.1. Фінансовий потенціал у сфері закупівлі. 12.2. Фінансовий потенціал у сфері складування та зберігання запасів. 12.3. Фінансовий потенціал у сфері виробництва. 12.4. Фінансовий потенціал у сфері збуту продукції.
13. За ознакою раціональності використання	13.1. Екстенсивний фінансовий потенціал. 13.2. Інтенсивний фінансовий потенціал. 13.3. Інноваційний фінансовий потенціал.
14. За роллю	14.1. Потенціал формування фінансових ресурсів. 14.2. Потенціал залучення додаткових фінансових ресурсів. 14.3. Потенціал фінансового забезпечення операційної діяльності. 14.4. Потенціал скорочення потреби в фінансових ресурсах. 14.5. Потенціал оптимізації структури фінансових ресурсів. 14.6. Потенціал прискорення оборотності фінансових ресурсів. 14.7. Потенціал фінансової гнучкості підприємства. 14.8. Потенціал нарощення фінансових ресурсів.

* на основі [32, с. 93; 33, с. 107–109; 36, с. 154–155; 55, с. 179; 56, с. 50].

Проведене вище деталізоване дослідження складу та різновидів фінансового потенціалу підприємства, розширило та поглибило розуміння його економічного змісту.

1.3. Методичні положення оцінки фінансового потенціалу підприємства

Безсумнівно на сьогодні, в умовах економічної і геополітичної нестабільності й динамічної мінливості ринкового середовища країни, однією із найважливіших проблем для економістів, чи то фінансових аналітиків підприємства є проблема організації якісного, адекватного та достовірного оцінювання рівня його фінансових можливостей і здатності ефективно розпоряджатися власними ресурсами, тобто загалом рівня фінансового потенціалу суб'єкта господарювання [16, с. 129; 57, с. 37]. Тому зосередимось на дослідженні методичних положень оцінки фінансового потенціалу підприємства, що формують змістовне наповнення такої оцінки, а також визначають систему оціночних підходів, методів і показників оцінки якісних і кількісних параметрів фінансового потенціалу [58, с.102].

Вузько розглядаючи, під оцінкою фінансового потенціалу підприємства науковці розуміють дослідження ключових показників його фінансового стану [59]. Більш широко визначаючи зміст оцінки фінансового потенціалу підприємства, вчені трактують її як деталізований аналітико-оцінювальний процес зі встановлення його фактичного рівня. Фінансовий потенціал підприємства комплексно відображає рівень достатності фінансового потенціалу, стабільність його формування, результативність розподілу та ефективність використання.

Передумовою оцінки виступає організація аналізу фінансового потенціалу підприємства, що є комплексним аналітичним дослідженням фінансових ресурсів і фінансових можливостей суб'єкта господарювання щодо забезпеченості ними, раціональності джерел формування, оптимальності їх розподілу, а також ефективності розміщення і використання у господарській діяльності [60, с. 109].

Оцінка фінансового потенціалу підприємства проводиться з метою одержання якісної інформації про його фактичний рівень та параметри, проблемні і позитивні моменти, можливості підвищення ефективності формування і використання. На основі такої одержаної інформації в подальшому буде розроблено та реалізовано найбільш адекватні заходи з нарощення фінансового потенціалу підприємства, забезпечуючи при цьому ефективне управління фінансовим потенціалом, а також і підвищення економічного розвитку суб'єкта господарювання.

Цілями організації оцінки фінансового потенціалу підприємства є:

1) інформативна ціль (полягає у забезпеченні власників підприємства достовірною інформацією щодо досягнутого рівня фінансового потенціалу, порівнянні його із попередніми періодами, а також доведенні до менеджерів усіх рівнів управління підприємством необхідної та об'єктивної інформації про фінансово-економічну результативність роботи їх підрозділів, відділів і підлеглих);

2) адміністративна ціль (полягає у розмежуванні обов'язків і повноважень

адміністративного персоналу підприємства щодо формування і використання фінансового потенціалу, щодо забезпечення результативного функціонування їх структурних підрозділів та працівників, а також у визначенні відповідальних за досягнуті фінансово-економічні результати і за фактично досягнутий рівень фінансового потенціалу підприємства);

3) мотиваційна ціль (полягає у взаємозв'язку фінансово-економічних результатів роботи підприємства із матеріальним забезпеченням і стимулюванням персоналу, як одного із ключових факторів підприємництва, що чинить вплив на інші його фактори);

4) прогностична ціль (полягає у отриманні результаті оцінки задля їх подальшого вдосконалення на основі виявлених резервів та шляхів поліпшення поточної ситуації, а також задля передбачення і планування подальшого формування і реалізації фінансового потенціалу підприємства).

Організація оцінки фінансового потенціалу підприємства спрямована на вирішення цілої системи завдань, серед яких:

- своєчасно отримати об'єктивні результати за проведеним комплексним оцінюванням фінансового потенціалу підприємства щодо його рівня, а також щодо забезпеченості суб'єкта господарювання фінансовими ресурсами, ефективності їх формування, оптимальності розміщення, раціональності розподілу та ефективності використання;

- ідентифікувати фактичний рівень (низький / середній / високий) фінансового потенціалу підприємства, виявити тенденції і тренди в його динаміці, встановити причини і фактори досягнення поточного стану;

- розкрити кількісний зв'язок із різними соціально-економічними факторами, що мають вплив на формування і використання фінансового потенціалу підприємства [61];

- встановити сильні та слабкі моменти в політиці формування, використання і загалом управління фінансовим потенціалом підприємства;

– виявити резерви можливого нарощення фінансового потенціалу підприємства, а також шляхи їх реалізації і методи удосконалення управління таким потенціалом;

– створити інформаційну основу для розробки і прийняття дієвих управлінських рішень з нарощення фінансового потенціалу підприємства.

Вказані вище завдання визначають важливість оцінки фінансового потенціалу підприємства.

У сучасній економічній науці відсутній єдиний чіткий і універсальний інструментарій оцінки фінансового потенціалу підприємства, а навпаки, відмічається наявність широкого кола різноманітних методичних положень щодо даного питання. Зокрема, найбільш часто пропонованими науковцями методами аналізу й оцінки фінансового потенціалу підприємства є [54, с. 17; 57, с. 38–39; 58; 60; 62; 63, с. 107–108]:

1) якісні методи (горизонтальний і вертикальний аналіз фінансових ресурсів підприємства);

2) коефіцієнтні методи (розрахунку фінансово-економічних коефіцієнтів);

3) факторні методи (факторний аналіз фінансового потенціалу підприємства);

4) порівняльні методи (порівняння розрахункових показників оцінки фінансового потенціалу певного підприємства з аналогічними показниками підприємств-конкурентів);

5) вартісні методи (розрахунки вартісних показників фінансового потенціалу підприємства);

6) експертно-бальні методи (експертні бальні оцінки);

7) рейтингові методи (ранжування підприємств за їх фактичними рівнями фінансового потенціалу відповідно до певних рейтингів);

8) трансформаційні методи (розрахунки фінансово-економічних показників на основі даних фінансової звітності та їх подальша трансформації до завдань оцінки);

9) інтегральні методи (розрахунки часткових фінансово-економічних показників і їх подальше об'єднання в узагальнюючий показник оцінювання).

Якщо заглиблюватись у дану проблематику, то у сучасній науці також відмічається і застосування широкого спектру аналітико-оціночних досліджень довкола фінансового потенціалу підприємства із організацією оцінки за такими методиками [13, с. 115; 18, с. 280; 19, с. 49; 54, с. 52–53; 64, с. 6; 65, с. 125; 66]:

- 1) методика оцінки фінансового стану підприємства;
- 2) методика оцінки кредитоспроможності підприємства (можливості залучення додаткового капіталу у формі кредитних чи інвестиційних ресурсів);
- 3) методика оцінки якості управління фінансами підприємства;
- 4) методика оцінки фінансової безпеки (загрози банкрутства) підприємства;
- 5) методика оцінки чинників зовнішнього і внутрішнього фінансового середовища;
- 6) методика оцінки вартості бізнесу;
- 7) методика оцінки чотирьох перспектив – фінанси, клієнти, внутрішні бізнес-процеси, навчання і зростання;
- 8) методика оцінки показників, запропонованих стандартом управлінського обліку SMA 4D (Statement on Management Accounting «Measuring entity performance» / «Вимірювання ефективності підприємства») [18, с. 280].

Найбільш часто уживаною як ученими-економістами так і практиками є саме методика оцінки фінансового стану підприємства. Фінансовий стан підприємства, як комплексне поняття, характеризує результат взаємодії усіх елементів системи фінансових відносин підприємства та описується системою показників, які показують наявність, розміщення і ефективність використання фінансових ресурсів [67, с. 12].

Очевидно, що застосування комплексу методик підвищує якість оцінки фінансового потенціалу підприємства. Проте кожне підприємство самостійно здійснює вибір найбільш доречних методик залежно від стадії свого життєвого циклу, а також стратегічних планів і тактичних цілей [68]. Також варто

адаптовувати застосовувані методики до сучасних умов господарювання, щоб отримати реальні результати оцінки.

Оцінювання фінансового потенціалу підприємства може повноцінно забезпечити досягнення цілей і виконання завдань такої оцінки за умови її побудови на таких принципах [22, с. 350; 41, с. 104; 56, с. 46]: загальності; прозорості; якості; об'єктивності; комплексності; своєчасності; цілеорієнтованості; систематичності; системності; всебічності; наукової обґрунтованості; організованості; достовірності; гласності; релевантності; безперервності; результативності; узгодженості із об'єктивними закономірностями; урахування сучасних реалій і тенденцій розвитку.

Раціональна оцінка фінансового потенціалу підприємства повинна відбуватись із дотриманням чіткого і послідовного алгоритму дій і етапів, які відображені на рисунку 1.1.

Отже, підводячи підсумки зауважимо, що якісна оцінка фінансового потенціалу підприємства сформує можливості забезпечення [10, с. 80; 69, с. 218–219]:

- активізації нарощення фінансового потенціалу підприємства на основі розробки найбільш доцільної у конкретних умовах стратегії розвитку, одночасно зорієнтованої на мінімізацію втрат і фінансового ризику;
- приросту фінансової стійкості та ліквідності підприємства на основі формування достатнього обсягу власних фінансових ресурсів;
- інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства на основі виявлених резервів з іммобілізації фінансових ресурсів із зовнішніх джерел;
- цільового рівня прибутковості власних і залучених фінансових ресурсів;
- інформаційної основи для реалізації дієздатної та гнучкої системи управління фінансами підприємства, а також для визначення майбутніх перспектив для внутрішніх (власників, акціонерів, менеджерів) і зовнішніх користувачів (партнерів, інвесторів, кредиторів, постачальників).

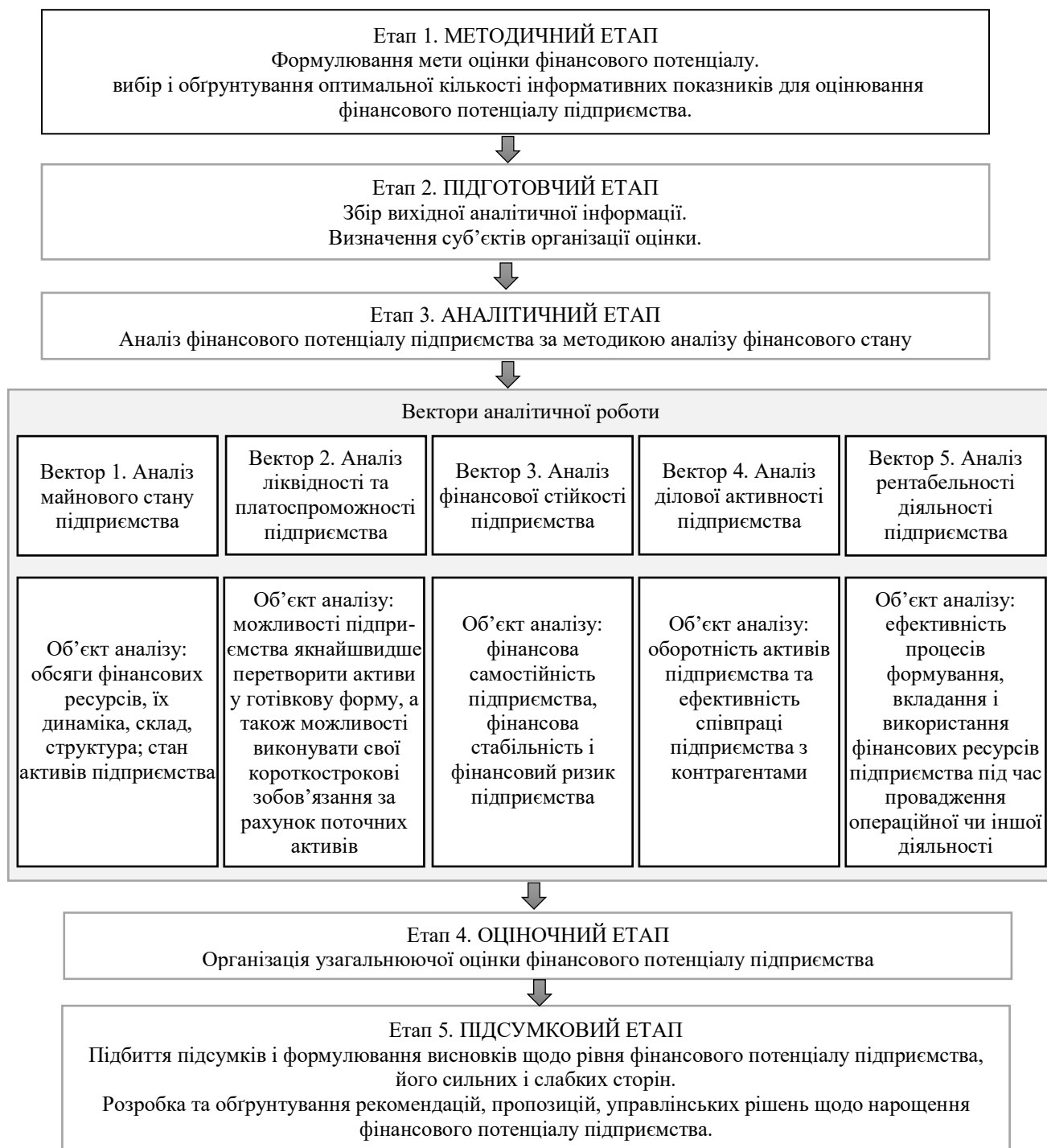

Рисунок 1.1. Етапи оцінювання фінансового потенціалу підприємства

РОЗДІЛ 2
ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ»

2.1. Характеристика та аналіз загальних економічних показників діяльності ТОВ «Рівол Енерджі»

ТОВ «Рівол Енерджі» – одне з місцевих підприємств м. Луцьк, що динамічно розвивається.

ТОВ «Рівол Енерджі» розпочало свою діяльність у 2018 році.

Юридична адреса ТОВ «Рівол Енерджі»: вул. Конякіна, 26, м. Луцьк, Волинська обл., 43023.

Код за ЄДРПОУ товариства – 42537215.

Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю.

Форма власності – недержавна / приватна власність.

Основними видами економічної діяльності ТОВ «Рівол Енерджі» згідно КВЕД є:

1) 46.21 «оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин» – реалізується шляхом здійснення оптової торгівлі зерном;

2) 49.41 «вантажний автомобільний транспорт» – реалізується шляхом здійснення транспортно-експедиторської діяльності;

3) 52.29 «інша допоміжна діяльність у сфері транспорту» – реалізується шляхом здійснення митно-брокерської діяльності.

Проаналізуємо загальні економічні показники діяльності ТОВ «Рівол Енерджі» за 2021–2023 роки у таблиці 2.1, згідно даних відображених у його офіційній фінансовій звітності (додатки Б–В).

За результатами роботи ТОВ «Рівол Енерджі» позитивною динамікою у досліджуваному періоді характеризувались такі показники:

– обсяги чистого доходу від реалізації продукції;

Таблиця 2.1. – Аналіз загальних економічних показників діяльності
ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Показники	Роки			Відхилення			
	2021	2022	2023	2022 р. / 2021 р.		2023 р. / 2022 р.	
				+/-	%	+/-	%
1. Вартість майна, тис. грн.	42777	43105	43632	328	0,77	527	1,22
2. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	62525	63928	69882	1403	2,24	5954	9,31
3. Співвідношення чистого доходу від реалізації продукції щодо майна, грн./грн.	1,462	1,494	1,634	0,033	2,24	0,139	9,31
4. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	53980	58990	62797	5010	9,28	3807	6,45
5. Співвідношення собівартості реалізованої продукції і чистого доходу від реалізації продукції, грн./грн.	0,863	0,923	0,899	0,059	6,88	-0,024	-2,62
6. Основні засоби, тис. грн.	18610	16575	16972	-2035	-10,93	397	2,40
7. Нематеріальні активи, тис. грн.	12	11	10	-1	-8,33	-1	-9,09
8. Оборотні активи, тис. грн.	24155	26519	26650	2364	9,79	131	0,49
9. Чисельність працівників, осіб	21	20	20	-1	-4,76	0	0
10. Виробіток, тис. грн. /особу	2977	3196	3494	219	7,36	298	9,31
11. Власний капітал, тис. грн.	25137	24574	24590	-563	-2,24	16	0,07
12. Сума дебіторської заборгованості за продукцію, тис. грн.	5682	7438	9203	1756	30,90	1765	23,73
13. Сума кредиторської заборгованості за продукцію, тис. грн.	8582	10860	10710	2278	26,54	-150	-1,38
11. Співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованостей	1,510	1,460	1,164	-0,050	-3,33	-0,296	-20,29
14. Фонд оплати праці, тис. грн.	4434	4932	4988	498	11,23	56	1,14
15. Середньомісячна заробітна плата працівника, грн.	17595	20550	20783	2955	16,79	233	1,14
16. Валовий прибуток, тис. грн.	8545	4938	7085	-3607	-42,21	2147	43,48
17. Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	5280	490	3180	-4790	-90,72	2690	548,98
18. Чистий прибуток, тис. грн.	4330	402	2608	-3928	-90,72	2206	548,76
19. Рентабельність продукції за чистим прибутком, %	8,02	0,68	4,15	-7,34	–	3,47	–
20. Рентабельність продукції за валовим прибутком, %	15,83	8,37	11,28	-7,459	–	2,91	–
21. Рентабельність підприємства за чистим прибутком, %	10,13	0,93	5,98	-9,19	–	5,05	–
22. Рентабельність підприємства за валовим прибутком, %	19,98	11,46	16,24	-8,52	–	4,78	–

- вартість майна товариства;
- обсяги оборотних активів;
- виробіток;
- середньомісячна заробітна плата одного працівника;
- співвідношення чистого доходу від реалізації продукції до майна

товариства.

Негативна динаміка спостерігалась за такими показниками:

- обсяги нематеріальних активів;
- обсяги основних засобів (максимальні обсяги спостерігались у 2021 році, а мінімальні – у 2022 році);
- обсяги власного капіталу (максимальні обсяги спостерігались у 2021 році, а мінімальні – у 2022 році);
- обсяги валового і чистого прибутку (певний ріст даних показників у 2023 році не перевищив їх значення досягнуті у 2021 році);
- рентабельність підприємства і продукції (максимальні рівні спостерігались у 2021 році, а мінімальні – у 2022 році);
- дебіторська заборгованість (підвищилась на 61,97%);
- кредиторська заборгованість (максимальні обсяги спостерігались у 2022 році, а мінімальні – у 2021 році);
- співвідношення собівартості реалізованої продукції щодо чистого доходу від реалізації продукції.

Отже, проведений аналіз загальних економічних показників діяльності ТОВ «Рівол Енерджі» засвідчив у більшості негативну динаміку аналізованих показників у 2022 році, проте у 2023 році вдалось подолати таку тенденцію і досягти покращення показників, що за своїм рівнем не перевищили значень 2021 року.

2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

2.2.1. Аналіз майнового стану ТОВ «Рівол Енерджі».

Одним із напрямів налізу фінансового стану підприємства є аналітичне дослідження його майнового стану. Відтак, розпочнемо аналіз на матеріалах ТОВ «Рівол Енерджі» у такому напрямі.

Забезпеченість ТОВ «Рівол Енерджі» майном хоч і не значно, але все ж таки

щорічно підвищувалась, зокрема, на 0,77% у 2021 році та на 1,22% у 2023 році.

Динаміку складових елементів майна ТОВ «Рівол Енерджі» зображено на рисунку 2.1.

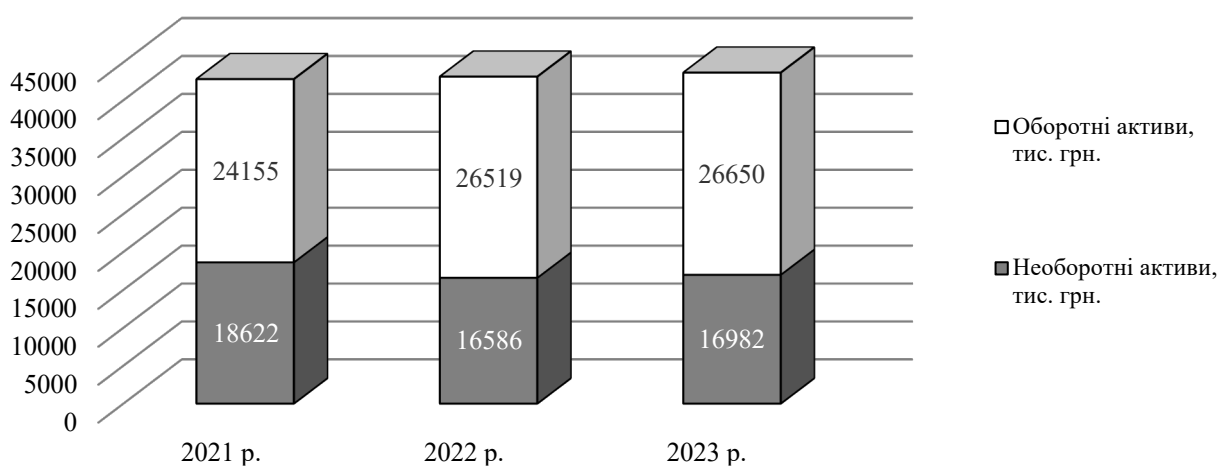

Рисунок 2.1. Обсяги й динаміка основних складових майна ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Рисунок 2.2 відображає сформовану структуру майна ТОВ «Рівол Енерджі».

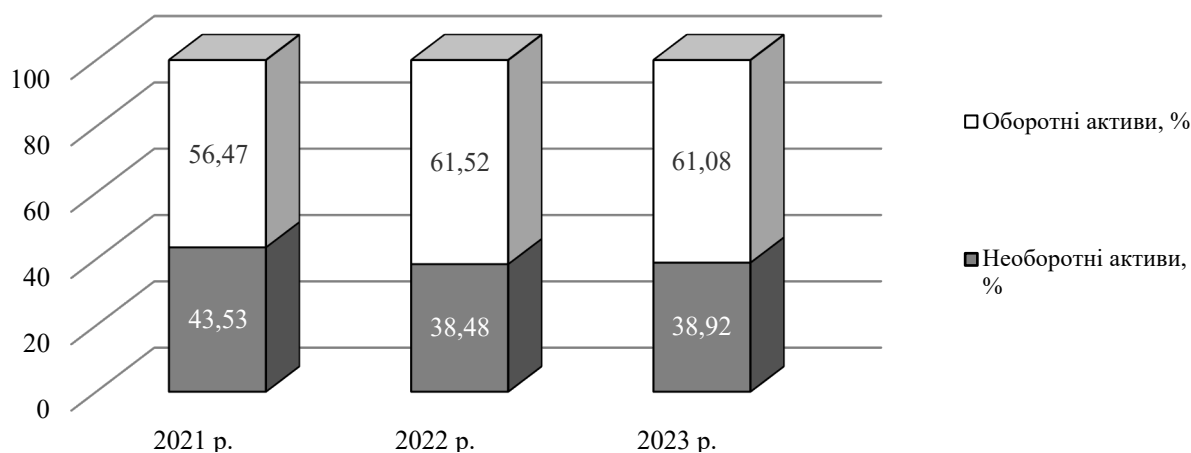

Рисунок 2.2. Структура майна ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Основну частку (понад 85%) у структурі майна досліджуваного ТОВ «Рівол Енерджі» становили оборотні активи, що позитивно вплинуло на рівень його ліквідності. Питома вага необоротних активів у структурі майна у 2021 році становила 43,53%, у 2022 році – 38,48%, а у 2023 році – 38,92%.

Систему показників, що описують майновий стан ТОВ «Рівол Енерджі», проаналізуємо у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2. – Аналіз показників майнового стану
ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення			
				абсолютне		відносне, %	
				2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.	2022 р./ 2021 р.	2023 р./ 2022 р.
1. Забезпеченість майном, тис. грн.	42777	43105	43632	328	527	0,77	1,22
2. Питома вага активної частини основних засобів у вартості основних засобів, %	79,81	80,14	80,45	0,33	0,31	X	X
3. Питома вага пасивної частини основних засобів у вартості основних засобів, %	20,19	19,86	19,55	-0,33	-0,31	X	X
4. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,284	0,362	0,392	0,079	0,030	27,70	8,31
5. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,572	0,511	0,489	-0,061	-0,022	-10,60	-4,35
6. Коефіцієнт введення основних засобів	0,0755	0,0011	0,0698	-0,0744	0,0687	-98,52	6157,02
7. Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,0012	0,0008	0,0004	-0,0005	-0,0004	-37,52	-53,47
8. Фондовіддача основних засобів	3,360	3,857	4,117	0,497	0,261	14,80	6,76
9. Фондовіддача активної частини основних засобів	4,210	4,813	5,118	0,603	0,305	14,32	6,35
10. Фондомісткість	0,298	0,259	0,243	-0,038	-0,016	-12,89	-6,33
11. Фондоозброєність, тис. грн./особу	886,190	828,750	848,600	-57,440	19,850	-6,48	2,40
12. Техноозброєність, тис. грн./особу	707,269	664,160	682,699	-43,108	18,538	-6,10	2,79

Результати розрахунків показників показали, що:

1) забезпеченість ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках становила відповідно 42777 тис. грн, 43105 тис. грн і 43632 тис. грн;

2) забезпеченість ТОВ «Рівол Енерджі» основними засобами у 2022 році зменшилась на 10,93%, а 2023 році – підвищилась на 2,40%. Динаміку їх вартісних оцінок у 2021–2023 роках зображено на рисунку 2.3;

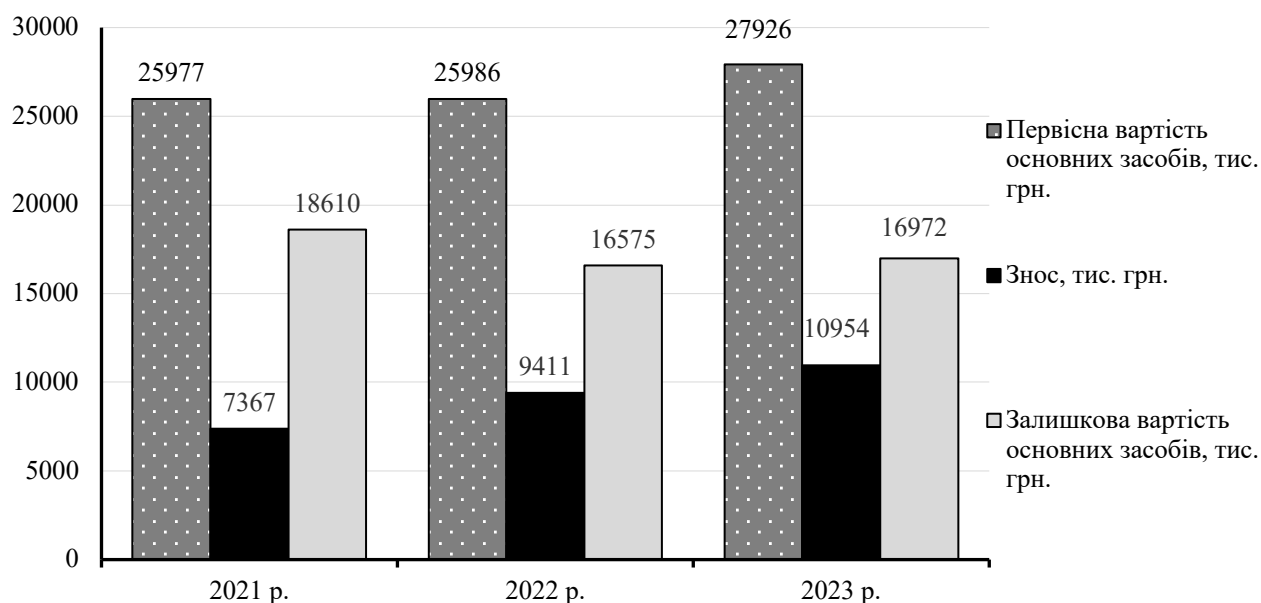

Рисунок 2.3. Динаміка вартісних оцінок основних засобів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

3) основні засоби ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках характеризувались прогресивною структурою, оскільки питома вага активної її частини за роками переважала над пасивною, підвищувалась щорічно і становила відповідно 79,81%, 80,14 і 80,45%;

4) розрахункові значення коефіцієнтів введення основних засобів у аналізованому періоді були низькими й становили 0,0755 (2021 р.), 0,0011 (2022 р.) і 0,0698 (2023 р.), адже не відбувалось суттєвого оновлення основних засобів, але, що позитивно, спостерігалось щорічне перевищення даного коефіцієнта над коефіцієнтом вибуття основних засобів;

5) коефіцієнт вибуття основних засобів у досліджуваному періоді становив 0,0012 (2021 р.), 0,0008 (2022 р.) і 0,0004 (2023 р.);

6) у 2021 році коефіцієнт зносу основних засобів ТОВ «Рівол Енерджі» становив 0,284, у 2022 році – 0,362, а у 2016 році – 0,392, що є в межах нормативного значення даного показника (рис. 2.4);

7) фондвіддача основних засобів досліджуваного ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році становила 3,360 грн/грн, у 2022 році зросла на 14,80%, а у 2023 році – ще на 6,76%, що означало, по-перше, підвищення ефективності їх використання

та, по-друге, економію капітальних вкладень для досягнутого рівня обсягу виробництва (рис. 2.5);

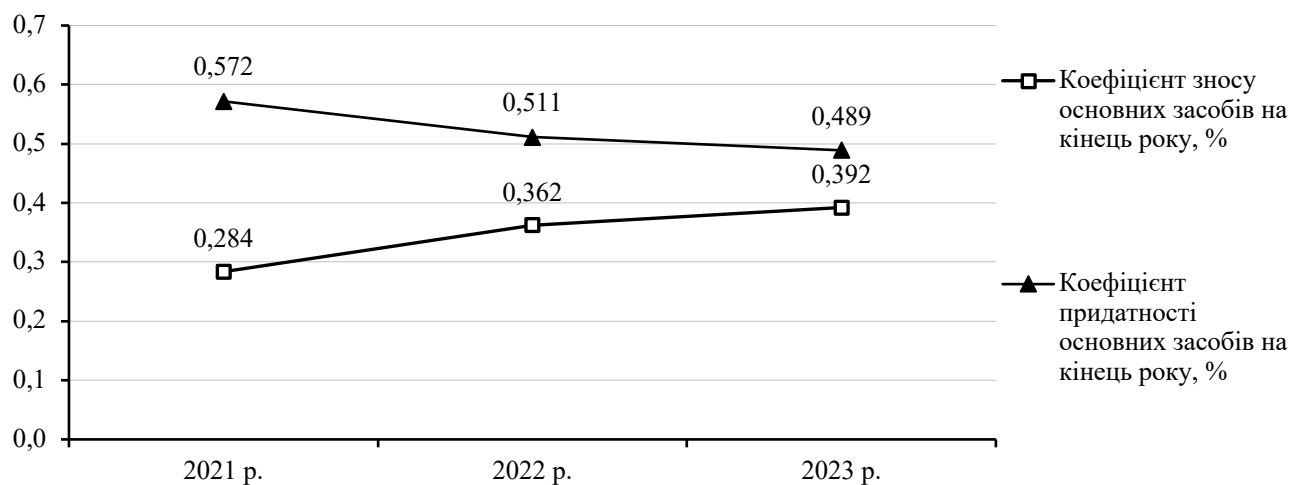

Рисунок 2.4. Динаміка рівнів зношеності і придатності основних засобів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

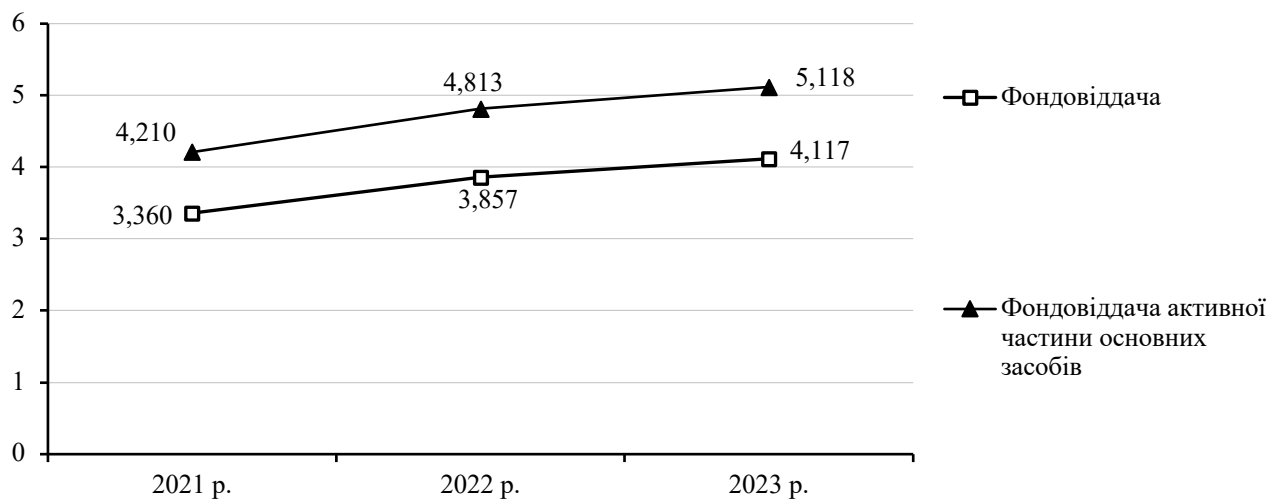

Рисунок 2.5. Динаміка фондівдачі основних засобів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

8) фондівдача активної частини основних засобів ТОВ «Рівол Енерджі» 2021 році становила 4,210 грн/грн, у 2022 році зросла на 14,32%, а у 2023 році – ще на 6,35%, тобто ефективність їх використання також за роками підвищувалась;

9) фондоозброєність ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році становила 886,19 тис. грн / особу, у 2022 році – через об’єктивну недостатню активність політики оновлення основних засобів та першочергову необхідність подолання зовнішніх викликів пов’язаних із війною росії проти України зменшилась на 6,46% до рівня 827,75 тис. грн / особу. У 2023 році даний показник підвищився на 2,40% до значення 848,60 тис. грн / особу;

10) техноозброєність ТОВ «Рівол Енерджі» характеризувалась аналогічною динамікою із показником фондоозброєності й, зокрема, у 2022 році зменшилась на 6,10%, а у 2023 році – підвищилась на 2,79%.

Отже, майновий стан ТОВ «Рівол Енерджі» характеризувався як наявністю позитивних так і негативних моментів, проте позитивних було значно більше і загалом можна стверджувати про його задовільний рівень.

2.2.2. Аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі».

Проаналізуємо фінансовий стан ТОВ «Рівол Енерджі» за напрямом аналізу ліквідності та платоспроможності. Розпочнемо такий аналіз зі складання балансу ліквідності ТОВ «Рівол Енерджі» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3. – Баланс ліквідності
ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Групи активів балансу	тис. грн.			Групи пасиву балансу	тис. грн.			Платіжний залишок (+), або недостача (-)		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
А1. Високо ліквідні активи	332	116	112	П1. Найтерміновіші пасиви	12260	14846	15296	-11928	-14730	-15184
А2. Активи, що швидко реалізуються	16093	19874	20406	П2. Короткострокові пасиви	5380	3685	3746	10713	16189	16660
А3. Активи, що повільно реалізуються	7730	6529	6132	П3. Довгострокові пасиви	0	0	0	7730	6529	6132
А4. Активи, що важко реалізуються	18622	16586	16982	П4. Постійні пасиви	25137	24574	24590	-6515	-7988	-7608
Баланс	42777	43105	43632	Баланс	42777	43105	43632	X	X	X

Складений аналіз ліквідності балансу ТОВ «Рівол Енерджі» показав:

1) недостатність високо ліквідних активів, що формуються із грошових коштів і їх еквівалентів, а також поточних фінансових інвестицій, у

аналізованому періоді. Обсяги недостатності таких активів ще й щорічно зростали і, зокрема становили у 2021–2023 роках відповідно 11928 тис. грн, 14730 тис. грн і 15184 тис. грн;

2) щорічний надлишок активів, що швидко реалізуються, які представлені товарами та дебіторською заборгованістю досліджуваного товариства. Їх обсяги у структурі балансу ліквідності були найбільшими та становили у 2021–2023 роках відповідно 16093 тис. грн (37,62% від сукупних активів), 19874 тис. грн (46,11% від сукупних активів) і 20406 тис. грн (46,77% від сукупних активів);

3) надлишок із року в рік активів, що повільно реалізуються;

4) недостатність активів, що важко реалізуються.

Надлишок груп активів нижчого рівня ліквідності, що урівноважувався нестачею їх високо ліквідних груп в результаті не дозволив забезпечити належний рівень ліквідності підприємства.

Проведемо більш глибокий аналіз ліквідності та платоспроможності досліджуваного ТОВ «Рівол Енерджі» за сукупністю показників згрупованих у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4. – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі»

Показники	Рекомендовані значення	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення			
					абсолютне		відносне, %	
					2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
1. Коефіцієнт загальної ліквідності	2,0–2,5	1,369	1,431	1,400	0,062	-0,032	4,508	-2,203
2. Коефіцієнт критичної ліквідності	0,7–0,8 – більше	0,931	1,079	1,078	0,148	-0,001	15,853	-0,113
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,35	0,019	0,006	0,006	-0,013	0,000	-66,740	-6,039
4. Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	1,0–2,0	1,369	1,431	1,400	0,062	-0,032	4,508	-2,203
5. Власний оборотний капітал, тис. грн.	підвищення	6515	7988	7608	1473	-380	22,61	-4,76
6. Коефіцієнт чистої виручки	-	0,187	0,154	0,194	-0,034	0,041	-17,935	26,424

Розрахункові значення показників, дозволяють сформулювати такі висновки щодо ліквідності та платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі»:

1) коефіцієнт загальної ліквідності (рекомендовані значення – 2,0–2,5), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 1,369, 1,431 і 1,400 показав, що на 1 грн найтерміновіших і короткострокових пасивів припадало 1,369 грн (2021 р.), 1,431 грн (2022 р.) і 1,400 грн (2023 р.) активів без урахування активів, що важко реалізуються;

2) коефіцієнт абсолютної ліквідності (рекомендовані значення – 0,2–0,35), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 0,019, 0,006 і 0,006, що є свідченням реальної нестачі високо ліквідних активів щодо сформованих обсягів найтерміновіших і короткострокових зобов'язань;

3) коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності (рекомендовані значення – 0,7–0,8), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 0,931, 1,079 і 1,078, що є свідченням достатності й перевищення сукупних обсягів високо ліквідних активів підприємства і активів, що швидко реалізуються, над сукупними обсягами негайних пасивів (клієнтської кредиторської заборгованості) і короткострокових пасивів (короткострокових кредитів банків, поточних зобов'язань, доходів майбутніх періодів, забезпечення наступних витрат і платежів);

4) коефіцієнт поточної ліквідності / коефіцієнт покриття (рекомендовані значення – 1,0–2,0), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 1,369, 1,431 і 1,400, показали достатній рівень поточної ліквідності ТОВ «Рівол Енерджі», адже обсяги поточних активів перевищували на понад 36% обсяги поточних пасивів підприємства;

5) власний оборотний капітал ТОВ «Рівол Енерджі» характеризувався достатністю і, зокрема становив 6515 тис. грн у 2021 році, 7988 тис. грн у 2022 році та 7608 тис. грн у 2023 році;

6) коефіцієнт чистої виручки показав наступні співвідношення суми зносу та чистого прибутку (збитку) щодо обсягу реалізованої продукції: $0,187 \div 1$ у 2021 році, $0,154 \div 1$ у 2022 році та $0,194 \div 1$ у 2023 році. Це показує адекватний

рівень перспективної платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі».

Динаміка значень основних із проаналізованих вище показників ліквідності відображена на рисунку 2.6.

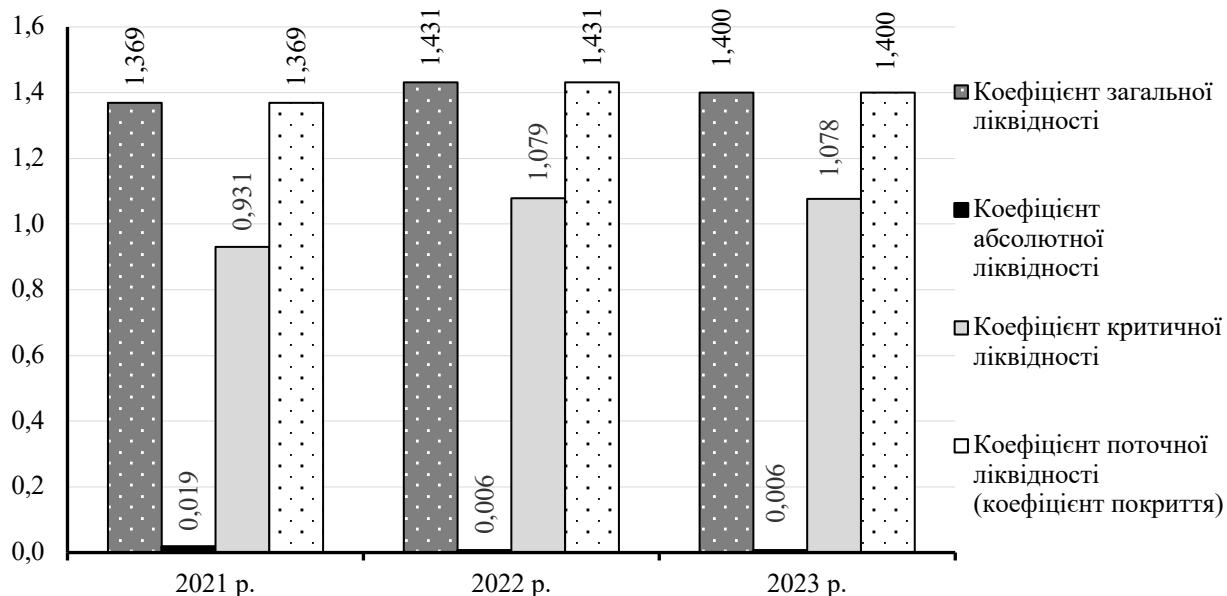

Рисунок 2.6. Динаміка показників ліквідності ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках

Отже, можемо визначити, що ТОВ «Рівол Енерджі» притаманний середній рівень ліквідності, адже його короткострокові та довгострокові можливості функціонування і розвитку мають перспективи.

2.2.3. Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі».

Проаналізуємо фінансовий стан ТОВ «Рівол Енерджі» за напрямом і показниками аналізу фінансової стійкості. Такий аналіз передбачає розгляд і аналітичне дослідження пасивів підприємства – джерел фінансування майна.

Власний капітал ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році становив 25137 тис. грн, у 2022 році відбулося його зменшення на 563 тис. грн, а у 2023 році – нарощення на 16 тис. грн (рис. 2.7).

Позичковий капітал ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році становив 17640 тис. грн, у 2022 році відбувся його приріст на 5,05%, а у 2023 році – ще на

2,76%.

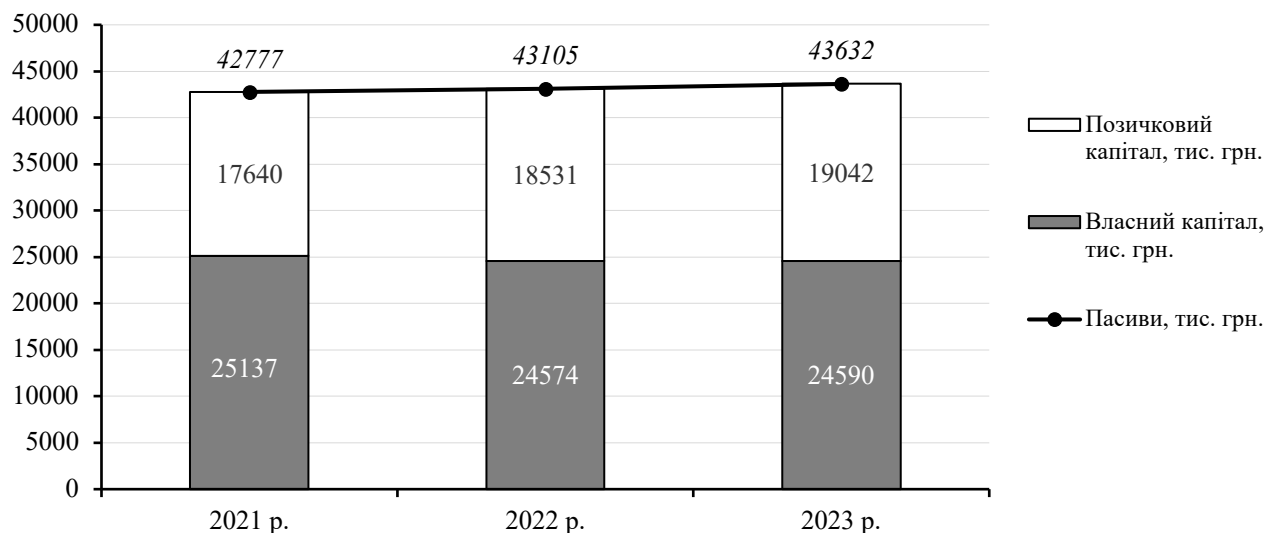

Рисунок 2.7. Склад пасивів ТОВ «Рівол Енерджі»

На рисунку 2.8 зображена структура пасивів ТОВ «Рівол Енерджі». Активи підприємства у аналізованому періоді на понад 56% були сформовані за рахунок власного капіталу. Спостерігаємо, що питома вага позичкового капіталу товариства становила за роками відповідно 41,24% (2021 р.), 42,99% (2022 р.) і 43,64% (2023 р.).

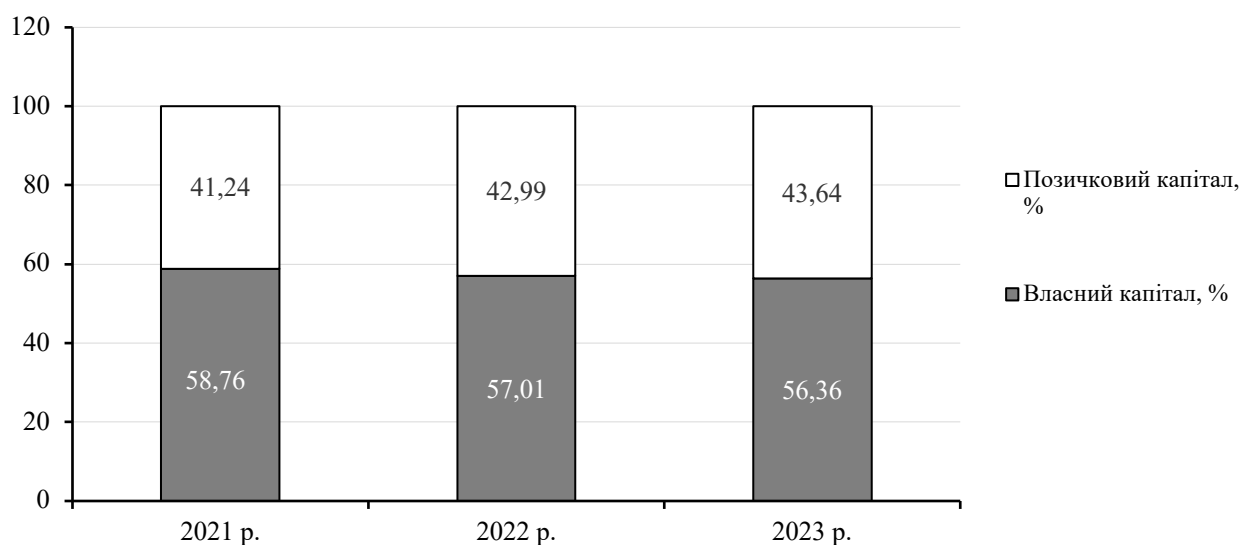

Рисунок 2.8. Структура пасивів ТОВ «Рівол Енерджі»

станом на 2021–2023 роки

Проаналізуємо фінансову стійкість ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках, розрахувавши систему аналітичних показників наведених у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5. – Аналіз показників фінансової стійкості

ТОВ «Рівол Енерджі»

Показники	Рекомендовані значення	2021 р.	2022 р.	2023р.	Відхилення			
					абсолютне		відносне, %	
					2022 р./2021 р.	2023р./2022 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
1. Коефіцієнт фінансової автономії	>0,5	0,588	0,570	0,564	-0,018	-0,007	-2,984	-1,144
2. Коефіцієнт фінансової залежності	<0,5	0,412	0,430	0,436	0,018	0,007	4,252	1,516
3. Коефіцієнт фінансового ризику	<2	0,702	0,754	0,774	0,052	0,020	7,458	2,691
4. Коефіцієнт фінансової стабільності	≥0,5	1,425	1,326	1,291	-0,099	-0,035	-6,940	-2,620
5. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	0,6	1	1	1	0	0	-	-

Розрахункові значення показників, дають змогу сформулювати такі висновки щодо фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі»:

1) коефіцієнт фінансової автономії (рекомендовані значення – $\geq 0,5$), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 0,588, 0,570 і 0,564, показав, що у 2021 році у кожних 100 грн пасивів було 58,8 грн власного капіталу, у 2022 році – 57,0 грн власного капіталу та у 2023 році – 56,4 грн власного капіталу. Відтак, рівень фінансової автономії досліджуваного автомобілебудівного підприємства був критично низьким;

2) коефіцієнт фінансової залежності (рекомендовані значення – $< 0,5$) показав, що фактично на 1 грн пасивів ТОВ «Рівол Енерджі» припадало 0,412 грн позичкового капіталу у 2021 році, 0,430 грн позичкового капіталу у 2022 році та 0,436 грн позичкового капіталу у 2023 році;

3) коефіцієнт фінансової стабільності (рекомендовані значення – $\geq 0,5$), показав наступні фактичні співвідношення власного капіталу і позичкового капіталу у 2021–2023 роках $1,425 \div 1$ у 2021 році, $1,326 \div 1$ у 2022 році та $1,291 \div 1$

у 2023 році, а відтак рівень фінансової стабільності товариства був високим;

4) коефіцієнт фінансового ризику (рекомендовані значення – <2), фактичні значення якого у 2021–2023 роках становили відповідно 0,702, 0,754 і 0,774, показали низький його рівень.

Динаміка основних коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках відображена на рисунку 2.9.

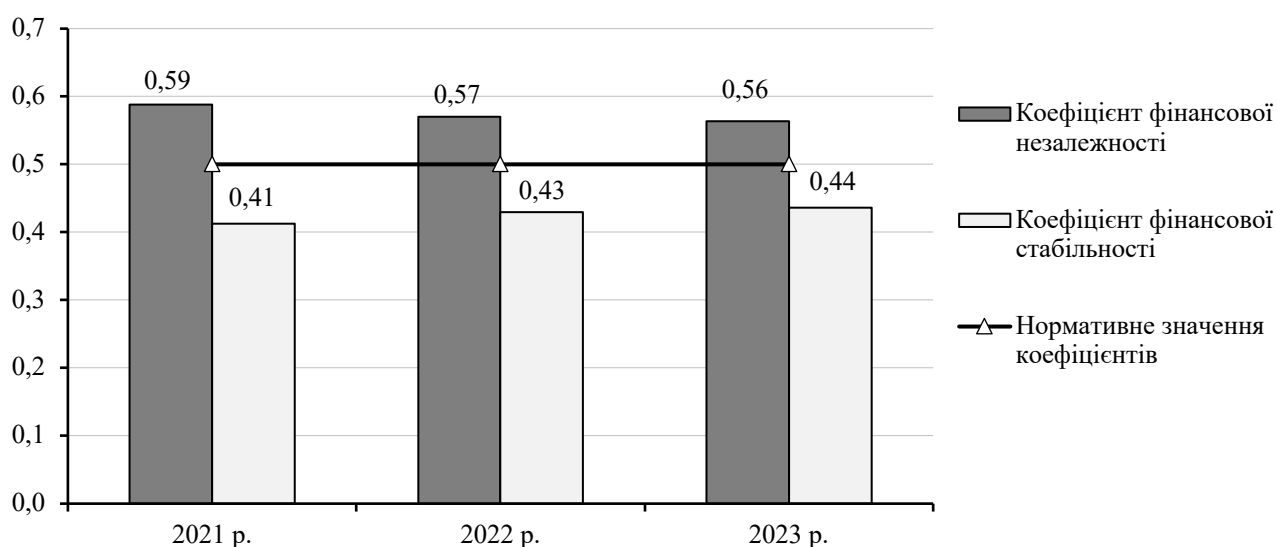

Рисунок 2.9. Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі» за період 2021–2023 років

Отже, у 2021–2023 роках ТОВ «Рівол Енерджі» було фінансово самостійним і не залежним від зовнішніх кредиторів у питаннях фінансування своєї діяльності та йому був притаманний низький рівень фінансово ризику. Вказане позитивно вплинуло на загальний фінансовий стан ТОВ «Рівол Енерджі» і характеризує наявність фінансових можливостей товариства на майбутню перспективу.

2.2.4. Аналіз ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі».

Проаналізуємо фінансовий стан ТОВ «Рівол Енерджі» за напрямом аналіз ділової активності. Аналітичні показники ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі» згруповані у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6. – Аналіз ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі»

Показники	Рекомендовані значення	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення			
					абсолютне		відносне, %	
					2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.	2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
1. Коефіцієнт оборотності активів	Збільшення	1,462	1,483	1,602	0,021	0,119	1,47	7,99
2. Коефіцієнт завантаженості активів	Зменшення	0,684	0,674	0,624	-0,010	-0,050	-1,44	-7,40
3. Тривалість оборотності активів, днів	Зменшення	250	246	228	-4	-18	-1,44	-7,40
4. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Збільшення	2,339	2,523	2,629	0,184	0,106	7,89	4,18
5. Тривалість оборотності оборотних активів, днів	Зменшення	156	145	139	-11	-6	-7,31	-4,02
6. Коефіцієнт оборотності запасів	Збільшення	11,185	8,967	11,039	-2,218	2,072	-19,83	23,11
7. Тривалість оборотності запасів, днів	Зменшення	33	41	33	8	-8	24,74	-18,77
8. Коефіцієнт оборотності товарів	Збільшення	8,271	10,162	12,007	1,891	1,845	22,87	18,16
9. Тривалість оборотності товарів, днів	Зменшення	44	36	30	-8	-6	-18,61	-15,37
10. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію	Збільшення	11,726	9,745	8,399	-1,981	-1,346	-16,90	-13,82
11. Тривалість оборотності дебіторської заборгованості за продукцію, днів	Зменшення	31	37	43	6	6	20,33	16,03
12. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію	Зменшення	7,286	5,887	6,525	-1,399	0,638	-19,20	10,84
13. Тривалість оборотності кредиторської заборгованості за продукцію, днів	Збільшення	50	62	56	12	-6	23,77	-9,78
14. Тривалість операційного циклу, днів	Зменшення	127	154	140	28	-15	21,80	-9,42
15. Тривалість фінансово-експлуатаційного циклу, днів	Зменшення	177	216	196	40	-21	22,36	-9,53

Динаміка основних показників ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі» відображена на рисунку 2.10.

Розрахункові значення вище проаналізованих показників, дозволяють сформулювати такі висновки щодо фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі»:

1) коефіцієнт оборотності активів ТОВ «Рівол Енерджі» показав, що на 1 грн активів у 2021 році припадало 1,462 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – 1,483 грн, а у 2023 році – 1,602 грн, тобто оборотність активів щорічно підвищувалась, а відповідно скорочувалась їх завантаженість та

зростала віддача. Тривалість одного обороту активів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках дорівнювала відповідно 250 днів, 246 днів і 228 днів;

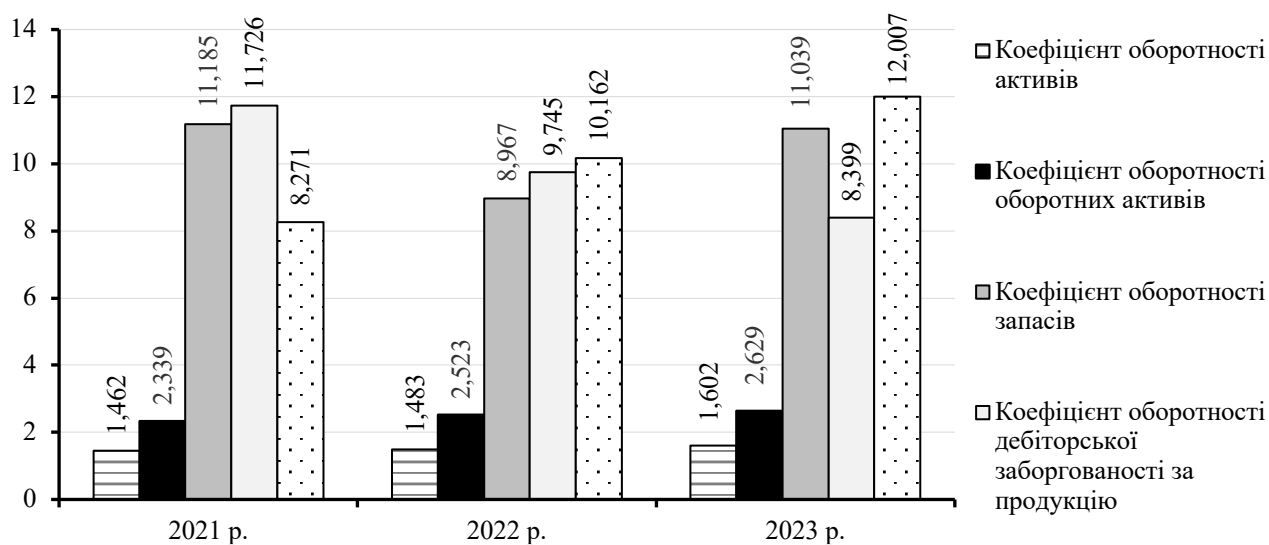

Рисунок 2.10. Динаміка основних показників ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі»

2) коефіцієнт оборотності оборотних активів ТОВ «Рівол Енерджі» засвідчив, що у 2021 році на 1 грн таких активів припадало 2,339 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – на 7,89% більше, а саме – 2,523 грн, а у 2023 році – на 4,18% більше – 2,629 грн. Таким чином, оборотність оборотних активів за роками пришвидшилась, а відтак і зросла їх віддача та зменшилась завантаженість. Тривалість одного обороту оборотних активів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках дорівнювала відповідно 156 днів, 145 днів і 139 днів;

3) коефіцієнт оборотності запасів ТОВ «Рівол Енерджі» показав, що на 1 грн запасів у 2021 році припадало 11,185 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – на 19,83% менше – 8,967 грн, а у 2023 році – на 23,11% більше – 11,039 грн. Таким чином, оборотність запасів у 2023 році порівняно із 2021 роком сповільнилась, а відтак і зменшилась їх віддача, але, що позитивно, порівняно із 2022 роком – оборотність запасів пришвидшилась. Тривалість одного обороту запасів дорівнювала 33 дні, 41 день і 33 дні відповідно у 2021–2023 роках;

4) коефіцієнт оборотності товарів ТОВ «Рівол Енерджі» показав, що на 1 грн вкладену в товари у 2021 році припадало 8,271 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – 10,162 грн, а у 2023 році – 12,007 грн, тобто оборотність товарів щорічно підвищувалась і при цьому скорочувалась їх завантаженість та зростала віддача. Тривалість одного обороту товарів ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках дорівнювала відповідно 44 дні, 36 днів і 30 днів;

5) коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за продукцію ТОВ «Рівол Енерджі» засвідчив, що на 1 грн вкладена в них у 2021 році припадало 11,726 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – на 16,90% менше, а саме – 9,745 грн, а у 2023 році – ще на 13,82% менше – 8,399 грн. Таким чином, оборотність дебіторської заборгованості за продукцію щорічно сповільнювалась. Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості за продукцію ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках дорівнювала відповідно 31 день, 37 днів і 43 дні;

6) коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за продукцію ТОВ «Рівол Енерджі» засвідчив, що на 1 грн кредиторської заборгованості за продукцію у 2021 році припадало 7,286 грн обсягу реалізованої продукції, у 2022 році – на 19,20% менше – 5,887 грн, а у 2023 році – на 10,84% більше – 6,525 грн. Таким чином, у 2022 році оборотність кредиторської заборгованості за продукцію сповільнилась, а у 2023 році – підвищилась, але становила лише 89,56% від рівня 2021 року. Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості за продукцію ТОВ «Рівол Енерджі» дорівнювала 50 днів, 62 днів і 56 днів відповідно у 2021–2023 роках;

7) тривалість операційного циклу ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році дорівнювали 127 днів, а у 2022 році – підвищилась на 21,80% до значення 154 дні, а у 2023 році – зменшилась на 9,42% до значення 140 днів (рис. 2.11);

8) тривалість фінансово-експлуатаційного циклу ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році дорівнювали 177 днів, а у 2022 році – оборотність сповільнилась і тривалість фінансово-експлуатаційного циклу підвищилась на 22,36% і дорівнювала 216 днів, а у 2023 році, навпаки, – відбулось скорочення його

тривалості на 9,53% до 196 днів. Таким чином, у 2023 році у результаті ефективнішого використання капіталу порівняно із 2022 роком відбулось його вивільнення, але підприємству не вдалось досягти показників 2021 року, що характеризувались кращими значеннями впродовж останніх аналізованих трьох років.

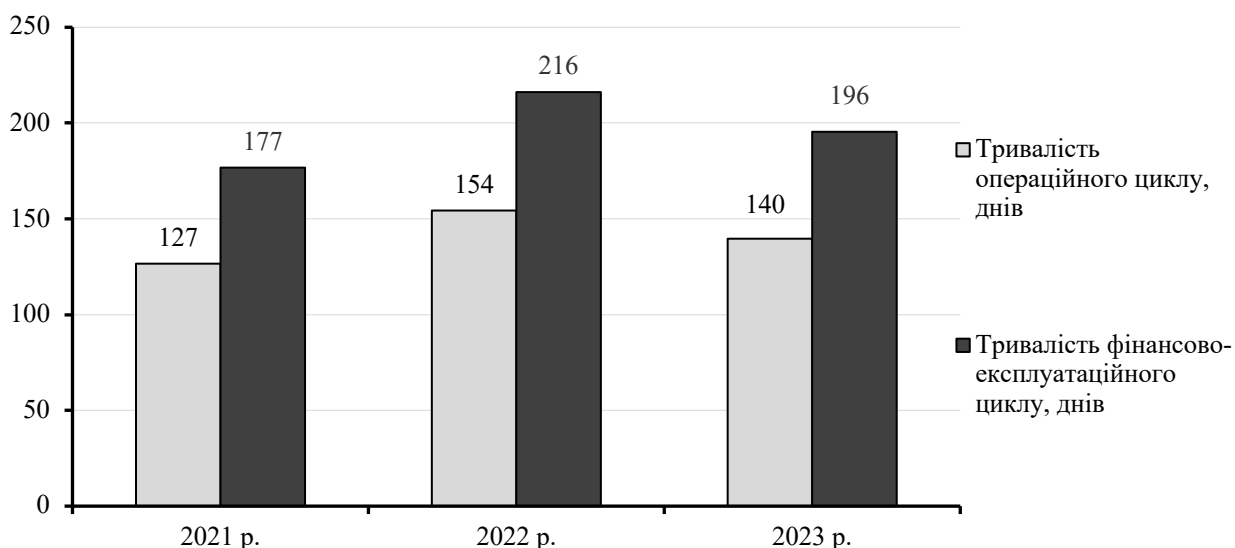

Рисунок 2.11. Динаміка тривалості операційного та фінансово-експлуатаційного циклу

Отже, рівень ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі» був доволі нестабільним ті хоча у 2023 році він поліпшився у порівнянні із попереднім 2022 роком, але був нижче рівня 2021 року. Але загалом ТОВ «Рівол Енерджі» є достатньо привабливим діловим партнером з великим потенціалом у даному напрямі.

2.3.5. Аналіз рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі».

Ще одним напрямом аналізу фінансового стану підприємства є аналіз рентабельності його діяльності, який проведемо на матеріалах ТОВ «Рівол Енерджі».

Передусім проаналізуємо обсяги та динаміку фінансових результатів ТОВ «Рівол Енерджі» у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7. – Аналіз формування фінансових результатів
ТОВ «Рівол Енерджі»

Показники	тис. грн.			Відхилення			
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	абсолютне, тис. грн.		відносне, %	
				2022 р. / 2021 р.	2023 р. / 2022 р.	2022 р. / 2021 р.	2023 р. / 2022 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	62525	63928	69882	1403	5954	2,24	9,31
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	53980	58990	62797	5010	3807	9,28	6,45
Валовий прибуток (+) / збиток (-)	8545	4938	7085	-3607	2147	-42,21	43,48
Інші операційні доходи	2100	1084	1124	-1016	40	-48,38	3,69
Адміністративні витрати	2785	1670	1693	-1115	23	-40,04	1,38
Витрати на збут	285	304	343	19	39	6,67	12,83
Інші операційні витрати	1219	2259	1731	1040	-528	85,32	-23,37
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток/збиток)	6356	1789	4442	-4567	2653	-71,85	148,30
Інші доходи	644	302	354	-342	52	-53,11	17,22
Фінансові витрати	1213	898	947	-315	49	-25,97	5,46
Інші витрати	507	703	669	196	-34	38,66	-4,84
Фінансовий результат до оподаткування(прибуток / збиток)	5280	490	3180	-4790	2690	-90,72	548,98
Витрати (дохід) з податку на прибуток	950	88	572	-862	484	-90,74	550,00
Чистий фінансовий результат (прибуток / збиток)	4330	402	2608	-3928	2206	-90,72	548,76

Валовий прибуток ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021 році становив 8545 тис. грн, у 2022 році – зменшився на 42,21% до 4938 тис. грн, а у 2023 році – підвищився на 43,48% до 7085 тис. грн (рис. 2.12).

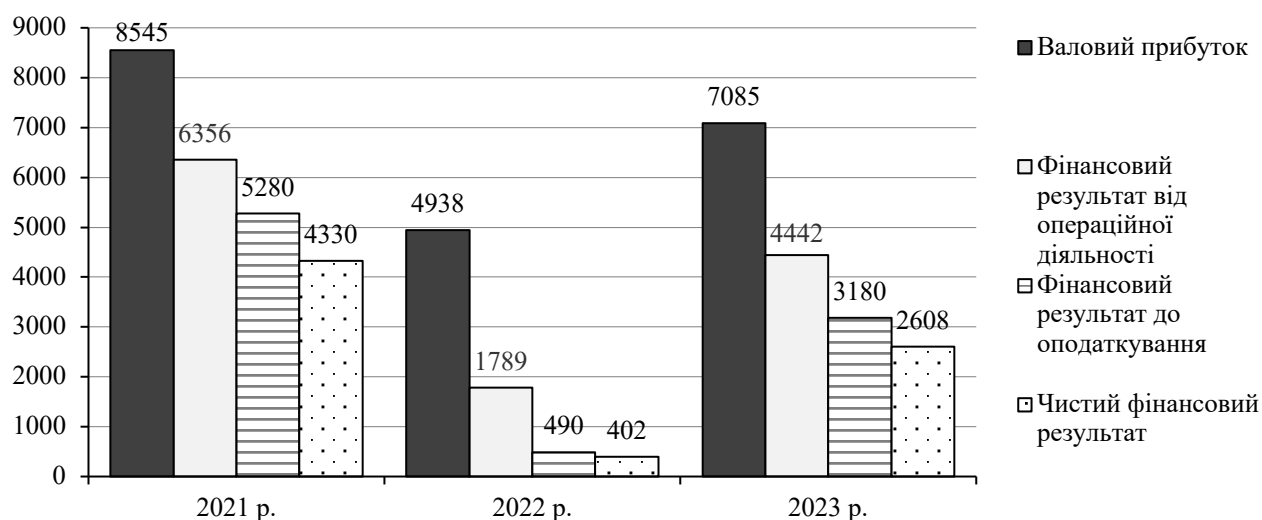

Рисунок 2.12. Динаміка фінансових результатів
ТОВ «Рівол Енерджі» (тис. грн.)

Перейдемо до аналізу показників рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі», згрупованих у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8. – Аналіз показників рентабельності
ТОВ «Рівол Енерджі»

Показники, одиниці виміру	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення	
				2022 р./2021 р.	2023 р./2022 р.
1. Рентабельність реалізації продукції за валовим прибутком, %	13,67	7,72	10,14	-5,94	2,41
2. Рентабельність реалізації продукції за чистим прибутком, %	6,93	0,63	3,73	-6,30	3,10
3. Чистий дохід від реалізації продукції на 1 грн виробничих активів, грн.	1,39	1,49	1,61	0,10	0,12
4. Рівень рентабельності підприємства за валовим прибутком, %	19,04	11,50	16,34	-7,54	4,84
5. Рівень рентабельності підприємства за прибутком від операційної діяльності, %	11,76	1,14	7,33	-10,62	6,19
6. Рівень рентабельності підприємства за чистим прибутком, %	9,65	0,94	6,02	-8,71	5,08
7. Рентабельність продукції за валовим прибутком, %	15,83	8,37	11,28	-7,46	2,91
8. Рентабельність продукції за прибутком від операційної діяльності, %	9,78	0,83	5,06	-8,95	4,23
9. Рентабельність продукції за чистим прибутком, %	8,02	0,68	4,15	-7,34	3,47
10. Рентабельність активів за валовим прибутком, %	19,98	11,46	16,24	19,98	11,46
11. Рентабельність активів за чистим прибутком %	10,12	0,93	5,98	-9,19	5,04
12. Рентабельність власного капіталу за валовим прибутком, %	33,99	20,09	28,81	-13,90	8,72
13. Рентабельність власного капіталу за чистим прибутком, %	17,23	1,64	10,61	-15,59	8,97
14. Рентабельність необоротних активів за валовим прибутком, %	45,89	29,77	41,72	-16,11	11,95
15. Рентабельність необоротних активів за чистим прибутком, %	23,25	2,42	15,36	-20,83	12,93
16. Рентабельність оборотних активів за валовим прибутком, %	35,38	18,62	26,59	-16,76	7,96
17. Рентабельність оборотних активів за чистим прибутком, %	17,93	1,52	9,79	-16,41	8,27

Розрахунки представлених показників дають змогу сформулювати такі висновки:

1) показники рентабельності, визначені за валовим прибутком, у 2022 році

зменшились, а у 2023 році підвищились, але не перевищили рівень 2021 року;

2) усі показники рентабельності, обчислені за чистим прибутком, найнижчими значеннями характеризувався у 2022 році, а найвищими – у 2021 році;

3) рівень рентабельності досліджуваного підприємства у 2021–2023 роках за чистим прибутком становив відповідно 9,65%, 0,94% і 6,02%.

Динаміка показників рентабельності досліджуваного ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках відображена на рисунках 2.13 і 2.14.

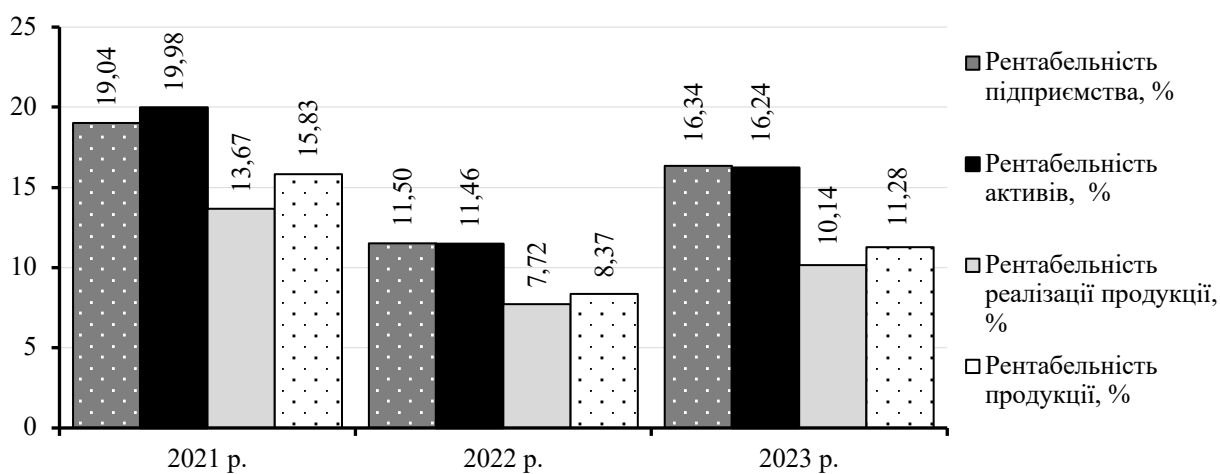

Рисунок 2.13. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі» (розрахованих за валовим прибутком)

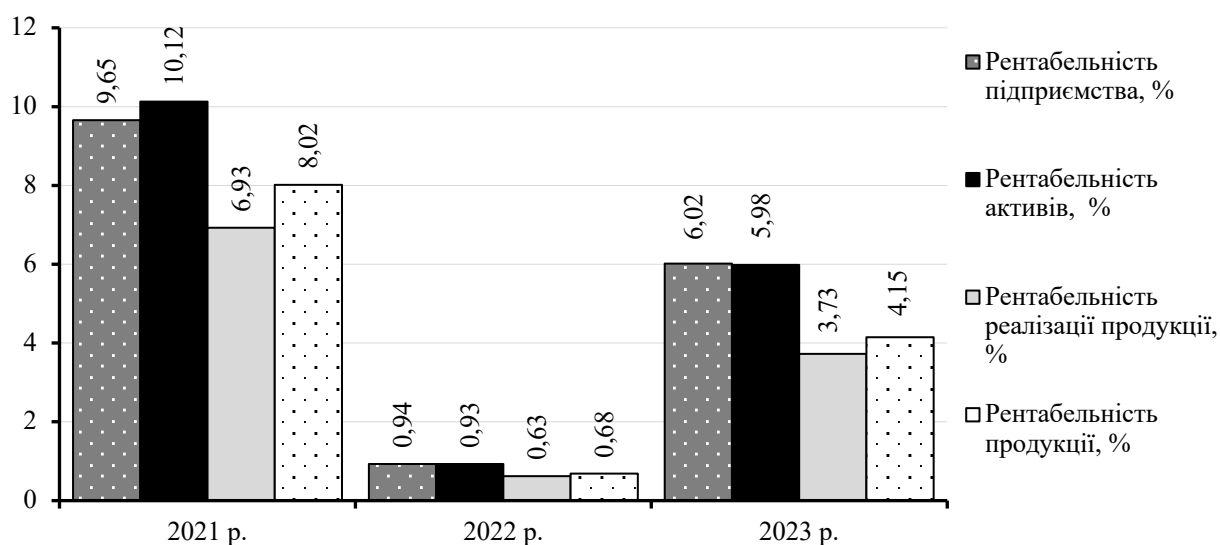

Рисунок 2.14. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі» (розрахованих за чистим прибутком)

Отже, за загальної рентабельності діяльність ТОВ «Рівол Енерджі» у 2023 намітилось її зниження у порівнянні із 2021 роком.

2.3. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі»

Задля узагальнення проведеного аналізу фінансового стану за окремими напрямками аналізу, здійснимо інтегральну оцінку фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі». З цією метою пропонуємо застосувати методику оцінки рівня фінансового потенціалу Фоміна П.А. і Старовойтового М.К. за показниками, що відображені в таблиці Г.1 додатку Г.

У таблиці 2.9 представлено результати розрахунків показників за матеріалами ТОВ «Рівол Енерджі», що включені у методику.

Таблиця 2.9. – Оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» (за методикою Фоміна П.А. і Старовойтового М.К.)

Показники	Значення показників за роками			Ранжування значень показників		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,588	0,570	0,564	Високий	Високий	Високий
Коефіцієнт фінансової залежності	0,412	0,430	0,436	Середній	Середній	Середній
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,152	0,185	0,174	Високий	Високий	Високий
Коефіцієнт самофінансування підприємства	1,425	1,326	1,291	Високий	Високий	Високий
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,369	1,431	1,400	Середній	Середній	Середній
Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності	0,931	1,079	1,078	Високий	Високий	Високий
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,019	0,006	0,006	Низький	Низький	Низький
Коефіцієнт рентабельності активів	0,101	0,009	0,060	Високий	Низький	Середній
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,172	0,016	0,106	Високий	Низький	Середній
Коефіцієнт ефективності використання активів	1,462	1,483	1,602	Середній	Середній	Високий

Низький	Середній	Високий
---------	----------	---------

Отже, проведена інтегральна оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» продемонструвала такі результати (табл. 2.10):

– у 2021 році за більшістю показників – за 6-ма із 10-ти (60% від загальної чисельності показників) – у підприємства спостерігався високий рівень фінансового потенціалу, за 3-ма – середній рівень і за 1-м показником – низький рівень;

– у 2022 році за 4-ма показниками з 10 (40% від загальної чисельності показників) – у підприємства спостерігався високий рівень фінансового потенціалу, за 3-ма показниками – середній рівень і за 3-ма показниками – низький рівень;

– у 2023 році за 5-ма показниками з 10 (50% від загальної чисельності показників) – у підприємства спостерігався високий рівень фінансового потенціалу, за 4-ма показниками – середній рівень і за 1-м показником – низький рівень.

Таблиця 2.10. – Інтегральна оцінка фінансового потенціалу
ТОВ «Рівол Енерджі»

Рівні потенціалу	Охопленість показників інтегральної оцінки, %		
	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Низький потенціал	10	30	10
Середній потенціал	30	30	40
Високий потенціал	60	40	50

Отже, підводячи підсумки, можемо зробити висновки про зниження загального рівня фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» в аналізованому періоді від високого до середнього. Таким чином, доцільними є пошуки реальних напрямів нарощення фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» задля недопущення негативної його динаміки у майбутньому.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У кваліфікаційній роботі бакалавра у відповідності обраної її тематики досліджено теоретико-методичні та прикладні напрями нарощення фінансового потенціалу підприємства. Згідно одержаних результатів, можна сформулювати наступні теоретичні, методичні й прикладні висновки:

1. В роботі подальшого розвитку набули дослідження економічної сутності й змістового наповнення категорії «фінансовий потенціал підприємства». Організований теоретичний аналіз, дозволив виділити шість груп підходів учених до розуміння його сутності: 1) ресурсний; 2) резервний; 3) ресурсно-резервний; 3) результативний; 4) ринковий; 5) комплексний підходи.

Систематизуючи наукові здобутки, у роботі сформульовано визначення фінансового потенціалу підприємства, під яким тлумачиться сукупність та поєднання сформованих ним фінансових ресурсів, а також фінансових резервів з акумулювання фінансових ресурсів із усіх можливих джерел, оптимального розподілу та ефективного використання таких ресурсів, що забезпечує досягнення максимальних фінансово-економічних результатів, стратегічних і тактичних цілей економічного розвитку такого підприємства.

2. У роботі уточнено і систематизовано функції фінансового потенціалу підприємства, а саме – стимулюючу, відтворювальну, розподільчу, контрольну, індикативну, планувальну.

3. Виокремлено загальносистемні і специфічні властивості фінансового потенціалу підприємства, що розкривають його зміст.

4. Досліджено та згруповано сучасні авторські підходи до структурування фінансового потенціалу підприємства: за об'єктними складниками фінансового потенціалу; за ознакою розвитку; виокремленими в балансі підприємства статтями; за джерелами формування фінансових ресурсів; за елементами економічної системи підприємства; за фінансовими ресурсами і резервами; за напрямами оцінки тощо.

5. Систематизовано різновиди фінансового потенціалу підприємства за залежно від джерела мобілізації, за термінами використання, за належністю підприємству, за рівнем формування, за ознакою легальності, за роллю, за ознакою забезпечення певного виду діяльності підприємства, за ознакою реалізації, за взаємозв'язком із цілями розвитку підприємства, за ознакою змінності, за ознакою раціональності використання, за ознакою активності залучення до операційної діяльності, за стадіями процесу відтворення тощо.

6. Доведено, що оцінювання фінансового потенціалу підприємства є ключовою управлінською функцією і важливим інструментом успішного функціонування кожного суб'єкта господарювання. Тому в роботі зосереджено особливу увагу на дослідженні методичних положень оцінки фінансового потенціалу підприємства. Зокрема, визначено зміст і цілі організації оцінки фінансового потенціалу підприємства, її завдання, методи, методики та етапи відповідної аналітико-оціночної роботи.

7. В аналітичній частині роботи проведено оцінку фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках. Цей суб'єкт господарювання із великим потенціалом розвитку у Волинській області здійснює транспортно-брокерську діяльність та оптову торгівлю зерном.

Проведений у роботі аналіз загальних економічних показників діяльності досліджуваного товариства показав у 2022 році негативну динаміку за більшістю із аналізованих показників у порівнянні із 2021 роком. Проте у 2023 році ТОВ «Рівол Енерджі» пододало таку тенденцію і досягло покращення показників, хоча й не перевищивши значень 2021 року.

8. Проведений аналіз майнового стану ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках показав загалом його задовільний стан та в більшості позитивні зрушення, адже відмічалось:

- щорічне підвищення забезпеченості майном;
- оптимальність структури майна й переважання у складі майна оборотних активів, що позитивно вплинуло на рівень ліквідності товариства;
- прогресивність структури основних засобів, адже й їх складі

спостерігались більші частки активної частини основних засобів;

- незначне вибуття і оновлення основних засобів;
- зношеності основних засобів в межах норми рівень;
- підвищення рівня фондоддачі у 2022 і 2023 роках;
- зменшення фондоозброєності у 2022 році та підвищення у 2023 році.

9. Аналіз ліквідності й платоспроможності ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках показав недостатній рівень ліквідності підприємства, адже намітились:

- нестачу високо ліквідних активів;
- найбільші обсяги у структурі балансу ліквідності активів, що швидко реалізуються, і їх щорічний надлишок;
- надлишок активів, що повільно реалізуються;
- невідповідність коефіцієнта загальної ліквідності, коефіцієнта критичної ліквідності і коефіцієнта абсолютної ліквідності рекомендованим значенням;
- достатність власного оборотного капіталу.

10. Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках показав:

- належний рівень забезпеченості власним капіталом і його переважання над позичковим капіталом;
- фінансову автономію товариства;
- низький рівень фінансово ризику товариства;
- фінансову стабільність товариства;
- широкі фінансові можливості товариства для майбутнього розвитку.

11. Аналіз показників ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках показав найнижчий рівень ділової активності товариства у 2022 році, що у 2023 році поліпшився, але не перевищив рівень 2021 року. Це спостерігалось зокрема практично за усіма показниками ділової активності ТОВ «Рівол Енерджі», включно із тривалістю операційного циклу та фінансово-експлуатаційного циклу.

12. Аналіз рентабельності ТОВ «Рівол Енерджі» у 2021–2023 роках попри

загальну рентабельність його діяльності показав скорочення рівня усіх показників рентабельності у 2022 році і їх підвищення у 2023 році, що не перевищувало рівень 2021 року.

13. Інтегральна оцінка фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» за методикою показала його високий рівень у 2021 році та середній – у 2022 і 2023 роках. Так, варто зосередити увагу на напрямках нарощення фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі».

Загальна система напрямів нарощення фінансового потенціалу підприємства формується із таких їх груп:

1) *економічні напрями:*

– оптимізація складу, обсягів та структури сформованого фінансового потенціалу підприємства;

– підвищення професійно-кваліфікаційного рівня персоналу;

– розвиток стандартизації і уніфікації;

– максимізація ефективності й раціональності формування, розподілу, розміщення й використання фінансових ресурсів;

– систематичний моніторинг задіяних і незадіяних у виробничих процесах активів та фінансових ресурсів;

– недопущення формування непотрібних активів та своєчасна їх ліквідація шляхом продажу, надавання у лізинг або ж в оренду;

– поліпшення якості продукції та інших параметрів її конкурентоспроможності;

– удосконалення внутрішнього економічного механізму підприємства;

– удосконалення організації і обслуговування робочих місць;

– розробка і впровадження прогресивної та дієвої системи економічного стимулювання персоналу;

– впровадження сучасних форм організації праці та її оплати;

– раціоналізація режимів праці та відпочинку персоналу;

– формування позитивного клімату в трудовому колективі;

– підвищення ділової активності підприємства;

- стимулювання збуту продукції;
  - оптимізація процесів доставки продукції кінцевим покупцям;
  - стимулювання максимальної зацікавленості персоналу в кінцевих результатах роботи;
  - розширення джерел формування фінансових ресурсів;
  - удосконалення організації складської і транспортної діяльності тощо;
- 2) *виробничі напрями:*
- практична реалізація сучасних форм організації виробництва та їх систематичне удосконалення;
  - модернізація матеріально-технічної бази;
  - механізація і автоматизація основних, допоміжних й обслуговуючих виробничих процесів;
  - використання у виробничих процесах прогресивних видів сировини й матеріалів;
  - мінімізація рівня витратомісткості виробництва;
  - застосування сучасного високотехнологічного обладнання;
  - раціоналізація управління виробничими процесами, їх комп'ютеризація і роботизація;
  - мінімізація матеріаломісткості та трудомісткості продукції;
  - забезпечення гнучкості виробничих систем;
  - мінімізація виробничих витрат без погіршення якості продукції;
  - максимізація ефективності і раціональності використання наявних виробничих площ, недопущення диспропорцій їх використання;
  - проведення реструктуризації активів;
  - моніторинг рівня зношеності об'єктів основних засобів і їх своєчасна заміна;
  - застосування безвідходних чи маловідходних технологій;
  - мінімізація часу простоїв і ремонту об'єктів основних засобів тощо;
- 3) *фінансові напрями:*
- обґрунтоване визначення потреби у фінансових ресурсах;

- довгострокове фінансове планування;
  - пошук і оцінка альтернативних джерел фінансування діяльності підприємства;
  - введення системи бюджетування;
  - розробка і реалізація оптимальної кредитної політики;
  - моніторинг і контроль руху фінансових ресурсів;
  - раціоналізація, ощадливість і ефективність використання фінансового потенціалу;
  - залучення зовнішнього фінансування;
  - максимальна ефективність методів і форм розміщення фінансових ресурсів;
  - оптимізація структури фінансових ресурсів і джерел фінансування;
  - формування і реалізація ефективної кредитної політики;
  - оптимізація дебіторської заборгованості за обсягами та складом;
  - застосування прогресивних і чітких форм розрахунків;
  - раціоналізація системи бюджетування;
  - оптимізація використання амортизаційного фонду;
  - прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо збільшення прибутковості, фінансової стійкості й ліквідності підприємства;
  - максимізація оборотності оборотних активів та й загалом активів підприємства;
  - пошук і залучення коштів інвесторів;
  - моніторинг і контроль за дотриманням платіжної і договірної дисципліни;
  - активізація інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства та її фінансування;
  - перетворення в грошову форму наявних невикористовуваних матеріальних і фінансових активів підприємства;
  - мінімізація фінансового ризику підприємства тощо;
- 4) *маркетингові напрями:*

- безупинний моніторинг динаміки ринкового попиту;
- організація ефективної піар-компанії;
- формування позитивного іміджу підприємства;
- гнучкість і своєчасна адаптація до мінливих потреб реальних і потенційних споживачів / клієнтів;

- широка рекламна кампанія на телебаченні, в пресі та в інтернеті;
- організація ефективної збутової політики підприємства;
- участь у спеціалізованих виставках і форумах тощо;

5) організаційні напрями:

- вдосконалення й оптимізація організаційної структури управління підприємством;

- удосконалення спеціалізації і кооперації;

- розробка обґрунтованих і комплексних стратегічних, тактичних й оперативних планів з нарощення фінансового потенціалу;

- забезпечення гнучкості організаційної структури управління;

- своєчасне коригування стратегії і політики нарощення фінансового потенціалу підприємства тощо.

З метою нарощення фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» обґрунтуємо інвестиційний проект із впровадження системи управління фінансовим потенціалом товариства, а також доведемо доцільність його імплементації. Впровадження такої системи управління, що забезпечить ТОВ «Рівол Енерджі» економію фінансових ресурсів та ефективніший їх розподіл.

Мета пропонованого інвестиційного проекту впровадження системи управління фінансовим потенціалом ТОВ «Рівол Енерджі» є нарощення фінансового потенціалу підприємства через забезпечення оптимального й ефективного використання фінансових ресурсів та мінімізації вихідних фінансових потоків на операційну діяльність підприємства.

У напрямі досягнення зазначеної мети, реалізація пропонованого проекту сприятиме ТОВ «Рівол Енерджі»:

- поліпшенню фінансового стану.
- удосконаленню процесів планування, управління і контролю за фінансовими ресурсами;
- формуванню ефективної і прозорої системи управління фінансами;
- підвищенню рівня самофінансування;
- підвищенню фінансової спроможності та конкурентоспроможності товариства.

Пропонований проект спрямований на вирішення системи таких ключових завдань:

- розробку стратегії та політики управління фінансовим потенціалом ТОВ «Рівол Енерджі» (ключові акценти: визначення мети такої стратегії і політики; встановлення основних пріоритетів; вибір адекватних методів і інструментів ефективного формування і використання фінансового потенціалу товариства);
- організацію усебічного аналізу та оцінки фінансового потенціалу ТОВ «Рівол Енерджі» (ключові акценти: аналіз фінансового стану товариства; оцінка ефективності капіталовкладень; аналіз результативності ключових бізнес-процесів і, зокрема, процесів управління запасами та фінансовими потоками);
- дослідження і оцінювання різних альтернативних варіантів програмних продуктів спрямованих на забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства;
- вибір і впровадження системи управління фінансовим потенціалом на підприємстві (ключові акценти: оптимальність, ефективність, раціональність та надійність такої системи);
- вибір та практичне застосування підприємством найбільш оптимального з представлених альтернативних варіантів програмного забезпечення із управління фінансами підприємства, а також його налаштування та інтеграція із іншим застосовуваним програмним забезпеченням;
- забезпечення прозорості бізнес-процесів та точності результатів;

– моніторинг фактично досягнутих результатів від впровадження обраного програмного забезпечення (ключові акценти: своєчасне виявлення помилок системи, можливостей для оптимізації капіталовкладень, напрямів удосконалення процедур управління фінансовим потенціалом).

Практична реалізація проекту з впровадження системи управління фінансовим потенціалом на ТОВ «Рівол Енерджі» вимагає формування таких ресурсів і забезпечуючих елементів:

1) сучасного спеціалізованого програмного забезпечення з управління фінансовим потенціалом, яке відповідає реальним потребам підприємства;

2) комп'ютерної техніки, серверів, мережевого обладнання під потреби та відповідно до потужності програмного забезпечення;

3) спеціально підготовленого працівника, серед обов'язків і функцій якого буде організація безпосередньої роботи зі системою управління фінансовим потенціалом, її підтримка після впровадження проекту, а також забезпечення і підтримки користувачів задля оперативного вирішення можливих проблем. За проектом передбачатиметься організація попереднього навчання такого працівника;

4) залученого зовнішнього консультанта з управління фінансовим потенціалом, котрий буде допомагати на початковому етапі реалізації проекту у питаннях формування стратегії нарощення фінансового потенціалу, планування та реалізації;

5) послуг з налаштування програмного забезпечення і адаптації до бізнес-процесів підприємства, а також забезпечення інтеграції такого програмного забезпечення з іншими;

6) зовнішніх послуг аудиту та аналізування фінансових показників і фінансового потенціалу загалом, а також послуг із розробки інфраструктури для зберігання даних і їх резервного копіювання тощо.

Передбачається в рамках реалізації проекту придбати програмне забезпечення Financial Process Automation Software (FPAS). FPAS – це спеціалізована й автоматизована система для фінансового планування,

бюджетування, прогнозування і моніторингу, що дозволяє забезпечувати ефективність планування та розміщення фінансових ресурсів підприємства. Перевагами даного програмного забезпечення є його реальна дієвість, відносна простота застосування, широкий набір функціональних можливостей, що спрощують процеси бюджетування, аналізу, контролю та моніторингу фінансових даних.

Застосування програмного забезпечення FPAS дозволить:

- забезпечити прозорий моніторинг і контроль за фактичними надходженнями та витратами підприємства;
- підвищувати точність прогнозів і планів;
- злагоджено підтримувати процеси одночасно стратегічного, фінансового й операційного управління у єдиному середовищі;
- аналізувати фінансово-економічні показники порівняно із плановими такими показниками;
- надавати засоби й інформацію для аналізу фінансово-економічних результатів;
- гнучко управляти даними підприємства;
- оперативно виявляти різного роду відхилення та своєчасно приймати дієві коригувальні заходи;
- розробляти річний бюджет, базуючись на прогнозах обсягів витрат і обсягів реалізації продукції тощо;
- зіставляти фінансові та операційні дані;
- створювати, генерувати та оптимізувати фінансові звіти;
- генерувати графічні матеріали та інші аналітичні інструменти для аналізування фінансового стану суб'єкта господарювання і прийняття обґрунтованих стратегічних і тактичних рішень;
- визначати оптимально-необхідні обсяги фінансових ресурсів для належної реалізації бізнес-планів підприємства;
- підвищувати ефективність діяльності у масштабі всього підприємства.

Розрахунки очікуваної вартості пропонованого проектного рішення представлено у таблиці Д.1 додатку Д.

Станом на сьогодні ринкова вартість купівлі спеціалізованого програмного забезпечення FPAS складає 48 тис. Євро (або 2112,0 тис. грн). Водночас, за проектом об'єктивно очікується, що у ТОВ «Рівол Енерджі» виникнуть супутні витрати, а саме:

- витрати на встановлення і налаштування програмного забезпечення FPAS (4,5% від вартості програмного забезпечення FPAS) – 95,0 тис. грн;
- витрати на електронне навчання працівників роботі з програмним забезпеченням FPAS (2% від вартості FPAS) – 42,2 тис. грн;
- витрати на консультаційні послуги з управління фінансовим потенціалом (1% від вартості FPAS) – 21,1 тис. грн;
- витрати на сервісну та технічну підтримку й обслуговування програмного забезпечення FPAS (5% від вартості FPAS) – 105,6 тис. грн.

Сукупно додаткові витрати ТОВ «Рівол Енерджі» за проектом складуть 264,0 тис. грн.

Таким чином, загальна вартість пропонованого інвестиційного проекту, як показують планові розрахунки, становить 2376,0 тис. грн у перший рік його реалізації.

Упродовж 2026–2029 років сума додаткових інвестицій ТОВ «Рівол Енерджі» на обслуговування системи FPAS становитиме по 105,6 тис. грн щорічно.

Очікувані прогностичні значення фінансово-економічних результатів ТОВ «Рівол Енерджі» у результаті впровадження проектних рішень у 2025–2029 роках представлено в таблиці Д.2 додатку Д.

Прогнозується у результаті реалізації проекту підвищення фінансово-економічних результатів, так, зокрема обсяги валового прибутку ТОВ «Рівол Енерджі» згідно планових розрахунків становитимуть за роками:

- 9785 тис. грн (2025 р.);
- 11501 тис. грн (2026 р.);

- 13455 тис. грн (2027 р.);
- 15676 тис. грн (2028 р.);
- 18199 тис. грн (2029 р.).

При цьому обсяги чистого фінансового результату ТОВ «Рівол Енерджі» у 2025–2029 роках прогножуються на рівні:

- 3646 тис. грн (2025 р.);
- 5104 тис. грн (2026 р.);
- 6636 тис. грн (2027 р.);
- 7963 тис. грн (2028 р.);
- 9157 тис. грн (2029 р.).

Впровадження проекту прогножуються забезпечити приріст чистого прибутку ТОВ «Рівол Енерджі» у 2025–2029 роках на рівні:

- 893 тис. грн (2025 р.);
- 1251 тис. грн (2026 р.);
- 1626 тис. грн (2027 р.);
- 1951 тис. грн (2028 р.);
- 2244 тис. грн (2029 р.).

Для доведення доцільності й ефективності реалізації пропонованого інвестиційного проекту, проведемо відповідні розрахунки, застосовуючи ставку дисконтування 20%, яка цілком відображає сучасні вимоги щодо рівня дохідності інвестицій та враховує фактичний рівень ризику, адже за 2022 рік індекс інфляції склав 126,6%, за 2023 рік – 105,1%, а за січень–травень 2024 року – 102,0%.

В таблиці Д.3 додатку Д представлені результати розрахунків основних узагальнюючих показників доцільності й ефективності реалізації для ТОВ «Рівол Енерджі» запропонованих інвестиційних рішень.

Дисконтовані грошові потоки за проектом – 5659,3 тис. грн.

Дисконтовані інвестиції за проектом – 2649,4 тис. грн.

Планові розрахунки показали, що очікуються такі значення показників ефективності інвестицій:

- чистий приведений дохід – 3010,0 тис. грн;
- індекс дохідності – 2,14;
- термін окупності інвестицій – 2,34 років;
- внутрішня норма прибутковості – 61,813%.

Таким чином, запропонований вище інвестиційний проект із впровадження системи управління фінансовим потенціалом ТОВ «Рівол Енерджі» є економічно доцільним і забезпечить нарощення такого потенціалу товариства. Додатковими фінансовими та економічними ефектами впровадження системи управління фінансовим потенціалом для ТОВ «Рівол Енерджі» також стануть можливості:

- уникнення формування надмірного запасу фінансових ресурсів на основі розробки більш точних прогнозів та планів фінансових потреб підприємства;
- підвищення ефективності процесів формування і використання фінансового потенціалу підприємства на основі зменшення витрат часу й трудовитрат, необхідних для виконання завдань із прогнозування фінансових потоків підприємства, складання його річного бюджету, аналізу фінансових ресурсів, здійснення моніторингу й контролю за фактичними надходженнями та витратами суб'єкта господарювання тощо;
- оптимізації використання різних ресурсів товариства;
- зниження операційних витрат та за рахунок цього підвищення показників рентабельності й конкурентоспроможності товариства;
- своєчасного виявлення витрат, у тому числі й непередбачуваних витрат від реалізації бізнес-процесів та на цій основі мінімізація непродуктивних витрат і втрат;
- вдосконалення управління та оптимізації дебіторської заборгованості за рахунок ефективного моніторингу такої заборгованості, прискорення її оборотності і скорочення термінів оплати, зменшення ризиків несплати, що забезпечить нарощення вхідного фінансового потоку підприємства;
- вдосконалення управління та оптимізації кредиторської заборгованості за рахунок ефективного моніторингу такої заборгованості та недопущення прострочених платежів, а це відповідно зменшить витрати на кредитування;

– вдосконалення бізнес-процесів бюджетування, контролю за фінансовими потоками, формуванням запасів тощо.

Отже, реалізація проектних рішень у практичній діяльності ТОВ «Рівол Енерджі» є виправданим і ефективним заходом.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Корнійчук Г.В. Характеристика фінансового потенціалу підприємства як економічної категорії. *Економіка АПК*. 2016. №11. С. 44–49. URL: http://www.eapk.org.ua/sites/default/files/eapk/2016/11/e_apk_2016_11_9.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
2. Ляхович О.О., Полюхович О.І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2022. Випуск 2(18). С. 71–75.
3. Юрків Р.Р. Формування фінансового потенціалу інвестиційної діяльності суб'єктів малого підприємництва в Україні. *Агросвіт*. 2021. №13–14. С. 45–54. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13-14_2021/8.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
4. Задорожна І., Ерфан В., Готько Н. Управлінські підходи до формування фінансового потенціалу підприємства. *Геополітика України: історія і сучасність: Збірник наукових праць*. 2020. Випуск 2 (25). С. 204–212.
5. Гаєвська Л.М., Марченко О.І. Фінансовий потенціал – основа економічного управління підприємством. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 1 (18). С. 20–25. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2020/1_18_ukr/6.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
6. Розвиток фінансового потенціалу суб'єктів господарювання як основа досягнення фінансово-економічної безпеки: колективна монографія / кол. авт.; за ред. В. В. Глущенко. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 384 с.
7. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №4. С. 123–130.
8. Гудзь Ю.Ф. Фінансовий потенціал переробних підприємств АПК та методи оцінки. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Вип. 11 (2). С. 89–93.
9. Фомин П., Старовойтов М. Особенности оценки потенциала промышленных предприятий. URL:

http://cfin.ru/management/manufact/manufact_potential.shtml (дата звернення: 25.04.2024).

10. Завідна Л.Д. Фінансовий потенціал підприємств готельного господарства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 53. С. 75–80.

11. Ковалев В., Ковалев Вит. Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения): учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: ТК «Велби»; Проспект, 2006. 432 с.

12. Назаренко А. Теоретичні підходи до визначення сутності економічної категорії «фінансовий потенціал». *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. №8. С. 22–29.

13. Левченко Н. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до діагностики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2012. №2. С. 114–117.

14. Корнійчук Г.В. Структурні компоненти фінансового потенціалу агроформувань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 11. С. 73–77.

15. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених факультету менеджменту та маркетингу КПІ ім. І. Сікорського*. 2017. №11. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661> (дата звернення: 25.04.2024).

16. Ареф'єв С.О., Ничипорук М.М. Резерви підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (27 березня 2020 р., м. Київ)*. Київ: КНУТД, 2020. С. 128–134.

17. Купира М.І., Колтунович О.В., Сокол Х.Я. Фінансовий потенціал підприємства: формування та детермінанти нарощення. *Економічний форум*. 2021. №1. С. 127–134.

18. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та*

інтелектуальної власності. 2013. Вип. 2 (1). С. 277–282. URL: <http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/6155/c.%20277.pdf?sequence=1> (дата звернення: 25.04.2024).

19. Турчак В.В., Чижинська С.Д. Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання. *Молодий вчений*. 2014. №8(11). С. 49–52.

20. Курінна О.В. Теоретичні аспекти управління фінансовим потенціалом підприємств. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Економіка*. 2014. Вип. 1. С. 161–171.

21. Костирко А.Г. Формування і використання фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економ. діяльності). Миколаїв: МНАУ, 2015. 28 с.

22. Житар М.О., Ярова С.Л. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. *Бізнесінформ*. 2020. №11. С. 347–355. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-11_0-pages-347_355.pdf (дата звернення: 25.04.2024).

23. Малій О.Г. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та підходи до оцінювання. *Креативний простір України та світу: колективна монографія*. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 217–223. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/9651/1/Maliy_financial_potential_of_business_monograph_article_2022.pdf (дата звернення: 25.04.2024).

24. Стецюк П. Методичні аспекти оцінки фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит»*. 2009. №1. С. 11–17.

25. Партин Г.О. Заdereцька Р.І., Граціян О.В. Формування фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4754> (дата звернення: 25.04.2024).

26. Брюховецька Н.Ю., Булеєв І.П., Іваненко Л.В. Модель управління фінансовим потенціалом підприємства: функціональний підхід.

БІЗНЕСІНФОРМ. 2019. №8. С. 129–135.

27. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №3. Т. 30 (69). С. 74–78.

28. Виговський В.Г., Кучинський О.І. Напрями ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства. *Міжнародна науково-практична конференція. Запорізький технологічний університет*. Запоріжжя, 2021. Випуск 1. С. 20–21. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/238.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).

29. Сухова Л.Ф. Финансовый потенциал предприятия: понятие, сущность, методы измерения. *Финансовая аналитика: проблемы и решения*. 2016. №12. С. 2–11.

30. Селезень О.М. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2017. Випуск 4 (71). С. 96–99.

31. Саух І. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. №1. С. 132–141.

32. Ляхович Л.А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 92–98.

33. Нагорнюк О.В. Класифікація видів фінансового потенціалу підприємства. *Інтелект XXI*. 2018. №1. С. 104–109.

34. Нагорнюк О.В. Щодо сутності фінансового потенціалу підприємства. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2017. №10. С. 37–43.

35. Tkachenko, V., Kwilinski, A., Kaminska, B., Tkachenko, I., Puzyrova, P.. Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. №3(30). Р. 85–94. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/1936/1954> (дата звернення: 25.04.2024).

36. Костирко Л.А., Серета О.О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. праць / за ред.: М. І. Зверькова (голов. ред.) та ін. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2019. №1 (69). С. 149–157.

37. Горошанська О.О., Маккі Л.М. Фінансовий потенціал підприємства: теоретичний аспект. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*: зб. наук. пр. У 2-х ч. Ч.1. Харків: ХДУХТ, 2018. Вип.1 (27). С. 7–16. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/2762/1/Горошанська%2c%20Маккі.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).

38. Рзаєва Т.Г., Корольчук І.І. Розуміння фінансового потенціалу підприємства з позицій економічного аналізу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 2. С. 256–259. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/48.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).

39. Ковальова Г.О., Станіславик О.В., Коваленко О.М. Сутність та розрахунок фінансового потенціалу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. №2. С. 23–26. URL: <http://efr.in.ua/uk/journal-article/593> (дата звернення: 25.04.2024).

40. Маслиган О.О., Маматова Л.Ш., Жуков С.А., Рибак О.М. Сучасна управлінська парадигма фінансового потенціалу виробничого підприємства. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 26–31. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2022/7.pdf (дата звернення: 25.04.2024).

41. Шабатура Т.С., Лагодієнко Н.В. Методологічне забезпечення реалізації фінансового потенціалу підприємств аграрного виробництва. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. Том 19. № 3. С. 101–106. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1039/pdf> (дата звернення:

25.04.2024).

42. Пузирьова П.В. Управління фінансовим потенціалом підприємств: автореф. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ: ПВНЗ «Європейський університет», 2009. 22 с.

43. Кучер Г.В. Фінансовий потенціал як економічна категорія. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. №9(159). С. 46–52.

44. Прокопишак В.Б. Методика формування фінансового потенціалу аграрних підприємств. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2016/26_2/26.pdf (дата звернення: 25.04.2024).

45. Дараган А.В., Геворкян А.Ю. Формування складників фінансового потенціалу підприємства. *Економічний простір*. 2021. № 167. С. 55–58. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/832/807> (дата звернення: 25.04.2024).

46. Грабчук О.М. Фінансовий потенціал: природа та властивості з точки зору синергетичного ефекту. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2018. №3. С. 280–284. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansoviy-potentsial-priroda-ta-vlastivosti-z-tochki-zoru-sinergetichnogo-pidhodu/viewer> (дата звернення: 25.04.2024).

47. Грабчук О.М. Фінансовий потенціал: природа та властивості з точки зору синергетичного ефекту. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2018. №3. С. 280–284. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansoviy-potentsial-priroda-ta-vlastivosti-z-tochki-zoru-sinergetichnogo-pidhodu/viewer> (дата звернення: 25.04.2024).

48. Куліш Г.П., Чепка В.В. Фінансовий потенціал підприємства та його роль в умовах нестабільності економіки. *Статистика України*. 2017. №1. С. 29–35.

49. Горова О.О. Визначення таксономічного показника рівня розвитку для оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Управління розвитком*. 2012. № 12 (133). С. 109–112.

50. Кирилова Л.І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. №1. С. 288–301.

51. Рзаєв Г.І., Жовтинська О.В. Фінансовий потенціал підприємства та напрями його оцінки. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2014. Т. 19. Вип. 2/4.

С. 49–55.

52. Калачова А.Г. Оцінка фінансового потенціалу та фінансових ризиків підприємства при аналізі його інвестиційної привабливості. *Молодий вчений*. 2015. № 20. С. 237–241.

53. Громова А.Є. Фінансовий потенціал, як основа формування прибутку підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Вип. 5. С. 75–78.

54. Акімова О.В., Петченко М.О. Сучасні підходи до оцінки фінансового потенціалу підприємства. *BUSINESS ECONOMICS*. 2023. №148. С. 17–19.

55. Zabediuk M. Formation of components of the enterprise's financial zotential. *Економічний форум*. 2022. №1(4). С. 17–182.

56. Дзюбенко О.М. Властивості фінансового потенціалу як об'єкта економічного аналізу. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3 (38). С. 43–54.

57. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства: методика оцінювання. *SCIENTIA FRUCTUOSA (ВІСНИК Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. № 142(2). С. 36–47. URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/56/37> (дата звернення: 25.04.2024).

58. Шабатура Т.С., Лагодієнко Н.В. Методологічне забезпечення реалізації фінансового потенціалу підприємств аграрного виробництва. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 19. № 3. С. 101–106.

59. Ковальчук Н.О. Оцінка фінансового потенціалу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1001/959> (дата звернення: 25.04.2024).

60. Камінська І.М., Мишко О.А., Шишка Д.С. Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства. *Економічний форум: науковий журнал*. 2020. № 4. С. 107–113. URL: http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyu_forum/article/view/163/154 (дата звернення: 25.04.2024).

61. Марченко В.М., Бондар А.І. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства на прикладі ПрАТ «СКФ Україна». *Ефективна економіка*. 2018. №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/9.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
62. Блащак Б.Я. Удосконалення системи управління фінансовим потенціалом підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Тернопіль, 2019. 221 с.
63. Акімова О.В., Петченко М.О. Оцінка фінансового потенціалу в складі потенціалу підприємства. *SWorldJournal*. 2023. Випуск 18. Ч. 2. С. 103–110.
64. Корнійчук В.Г. Методологічні аспекти оцінки фінансового потенціалу агроформувань. *Агросвіт*. 2016. №19. С. 3–8. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/19_2016/2.pdf (дата звернення: 25.04.2024).
65. Маслак О.І., Безручко О.О. Особливості оцінювання економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1. С. 121–127.
66. Руда Р.В. Збалансована система оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 4(16). С. 170–172.
67. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.
68. Виговський В.Г., Кучинський О.І. Напрями ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства. *Міжнародна науково-практична конференція. Запорізький технологічний університет*. Запоріжжя, 2021. Випуск 1. С. 20–21. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/238.pdf> (дата звернення: 25.04.2024).
69. Міценко Н.Г., Мудрий М.Р. Методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22.7. С. 213–219. URL: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2012/22_07/213_Mic.pdf (дата звернення: 25.04.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Підходи вчених до трактування економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства»

Таблиця А.1. – Групування підходів вчених до трактування економічної категорії «фінансовий потенціал підприємства»

Науковці	Визначення згруповані за підходами, джерела
1	2
<i>Підхід 1: ресурсний</i>	
Т. Кузенко, Н. Сабліна	«Фінансовий потенціал підприємства – це забезпеченість підприємства фінансовими ресурсами, необхідними для ведення виробничо-господарської діяльності з урахуванням стратегічних перспектив, а також забезпеченість власним капіталом в обсязі, необхідному для ліквідності та фінансової стійкості» [7, с. 125].
Ю. Гудзь	«Фінансовий потенціал підприємства – це фінансові ресурси, з приводу яких виникають відносини на підприємстві з метою досягнення його ефективного функціонування (високих показників, ліквідності, прибутковості, платоспроможності, стійкості та інших фінансових показників)» [8, с. 90].
П. Фомін, М. Старовойтов	«Фінансовий потенціал – це обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів підприємства, що ними воно може розпорядитися для здійснення поточних і перспективних витрат» [9].
Л. Завідна	«Фінансовий потенціал розвитку підприємств являє собою сукупність усіх наявних та потенційних ресурсів підприємства, зокрема фінансових, що можуть забезпечити досягнення в поточній та довгостроковій перспективі визначених стратегічних цілей з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища» [10, с. 75].
<i>Підхід 2: резервний</i>	
В. Ковальов, В. Ковальов	«Фінансовий потенціал – це характеристика фінансового становища та фінансових можливостей підприємства» [11, с. 216].
А. Назаренко	«Фінансовий потенціал – це фінансові можливості підприємства, які формуються за наявності різного роду ресурсів під впливом оточення та внутрішньої структури підприємства та можуть бути реалізовані за допомогою діяльності персоналу та системи управління з метою досягнення максимально бажаного фінансового результату» [12, с. 34].
Н. Левченко	«Фінансовий потенціал – це сукупність можливостей підприємства, які визначаються наявністю й організацією використання фінансових ресурсів та організаційних механізмів, спрямованих на забезпечення економічного розвитку підприємства на перспективу» [13, с. 115].
Г. Корнійчук	«Фінансовий потенціал підприємства – це досить складна й багатопланова економічна категорія, яка є сукупністю об'єктивних передумов (можливостей) залучити такий обсяг фінансових ресурсів, який в конкретних організаційно-економічних і фінансових умовах підприємство спроможне відшкодувати у повному обсязі за рахунок чистих грошових потоків від його виробничих та інвестиційних програм, для реалізації яких залучаються ці фінансові ресурси» [14, с. 74].
В. Бова, О. Хринюк	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їх обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства» [15].
С. Ареф'єв, М. Ничипорук	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних і потенційних можливостей підприємства щодо мобілізації та нарощення їхнього обсягу і трансформації їх в інші фактори виробництва у відповідності до потреби з метою досягнення стратегічних та тактичних цілей підприємства» [16, с. 129].
Л. Гаєвська, О. Марченко	«Якщо визначати фінансовий потенціал у широкому контексті, то варто зазначити, що йому притаманні властивості суб'єкта господарської діяльності або системи економічного характеру, що явно виражена в можливостях фінансового розвитку, а саме здатності до самостійного відтворення та використання ресурсів у системі майбутніх операцій» [5, с. 21].
М. Купира, О. Колтунович, Х. Сокол	Фінансовий потенціал підприємства – це «система фінансових можливостей здатних трансформувати наявні ресурси у векторний процес розвитку через максимізацію та мультиплікатор капіталізації прибутковості» [17, с. 130].

Продовження таблиці А.1

1	2
<i>Підхід 3: ресурсно-резервний</i>	
Р. Толпежніков	«Фінансовий потенціал – це сукупність власних та залучених ресурсів та можливості системи щодо ефективного їх управління для забезпечення діяльності та досягнення загально-системних цілей в умовах нестабільності факторів зовнішнього середовища» [18, с. 280].
В. Турчак, С. Чижинська	«Фінансовий потенціал – це сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства та можливості системи щодо їх ефективного управління для досягнення загальностратегічних цілей» [19, с. 49].
О. Курінна	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність наявних та потенційних ресурсів і можливостей, що можуть бути мобілізовані для досягнення стратегічних і тактичних організаційних цілей» [20, с. 163].
А. Костирко	«Фінансовий потенціал – це сукупність наявних фінансових ресурсів і можливостей підприємства щодо їхнього подальшого нарощування шляхом своєчасної адаптації до зовнішніх і внутрішніх змін з урахуванням галузевих особливостей, рівня ділової активності, інвестиційної привабливості за умови забезпечення фінансової безпеки» [21, с. 6].
М. Житар, С. Ярова	«Фінансовий потенціал підприємства – це забезпеченість підприємства ресурсами та резервами, які в необхідний момент дозволять отримати конкретні результати господарської діяльності підприємствами» [22, с. 348].
О. Малій	Фінансовий потенціал підприємства – це «сукупність поточних та перспективних можливостей підприємства, які визначаються наявністю і організацією використання фінансових ресурсів, згідно з поточними та стратегічними завданнями економічного розвитку підприємства» [23].
<i>Підхід 4: результативний</i>	
П. Стецюк	«Фінансовий потенціал підприємства – це якісна характеристика його фінансового стану, вираженою спроможністю генерувати певний обсяг грошових потоків, достатній для реалізації передбачених його економічною стратегією програм і заходів, а також відшкодування використаних (залучених з усіх джерел) фінансових ресурсів і витрат на їх залучення, не погіршуючи при цьому фінансову стійкість» [24, с. 12].
Г. Партин, Р. Задерецька, О. Граціян	«Фінансовий потенціал підприємства – це його здатність до раціонального та ефективного використання фінансових ресурсів, що перебувають у його розпорядженні, а також можливості до нарощення у разі необхідності, обсягів цих ресурсів» [25].
Н. Брюховецька, І. Булеєв, Л. Іваненко	Фінансовий потенціал – це «здатність фінансової служби підприємства забезпечити основні ланки ланцюга «збут – виробництво – закупівлі» фінансовими ресурсами за принципом найбільш ефективного їх розподілу на поточну діяльність та програми (проекти) розвитку» [26, с. 132].
<i>Підхід 5: ринковий</i>	
Б. Блащак	«Фінансовий потенціал – це відносини, що виникають на підприємстві з метою досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: 1) наявності достатнього рівня власного капіталу; 2) рентабельності вкладеного капіталу; 3) наявності ефективної системи управління фінансами, яка буде забезпечувати прозорість фінансового стану компанії» [27, с. 77].
В. Виговський, О. Кучинський	Фінансовий потенціал – це «відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: можливості залучення капіталу, в обсязі необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; наявності власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану» [28].
<i>Підхід 6: комплексний</i>	
Л. Сухова	«Фінансовий потенціал – це здатність підприємства здійснювати фінансову роботу з акумуляції, віддачі, витрачання фінансових ресурсів за рахунок свого становища (фінансового, економічного, територіального та ін.) щодо інших підприємств, а також за рахунок будь-яких інших властивостей самої фінансової системи конкретного підприємства» [29, с. 116].
О. Селезень	Фінансовий потенціал – це «сукупність власних і залучених фінансових ресурсів підприємства та можливості системи щодо їх ефективного управління для досягнення загально стратегічних цілей» [30, с. 96].

Продовження таблиці А.1

1	2
І. Саух	«Фінансовий потенціал – це сукупність фінансових можливостей розвитку підприємства, зумовлених наявністю достатнього обсягу фінансових ресурсів, кадрового й інформаційного забезпечення та ефективної системи управління фінансами, що спрямовані на досягнення стратегічної фінансової позиції підприємства в зовнішньому середовищі» [31, с. 135].
Л. Ляхович	Фінансовий потенціал – це «сукупність наявних у нього фінансових ресурсів, а також можливостей з їхнього формування та ефективного управління, які, з одного боку, забезпечують здатність суб'єкта господарювання використовувати ці фінансові ресурси, а з іншого – його спроможність вирішувати завдання оперативного, тактичного та стратегічного характеру, а отже, досягати цілей (довгострокових, короткострокових) в умовах нестабільності зовнішнього середовища, що в сукупності забезпечить підприємству стійке функціонування і розвиток» [32, с. 93].
О. Нагорнюк	«Фінансовий потенціал підприємства являє собою комплексну характеристику системи управління фінансовою діяльністю підприємства, яка виражається в можливостях формування необхідного обсягу фінансових ресурсів із різних джерел, ефективного їх розподілу та використання з метою забезпечення тактичних і стратегічних задач фінансування майбутнього розвитку підприємства з урахуванням фактора ризику» [33, с. 105; 34, с. 42].
В. Ткаченко, О. Квілінський, Б. Камінська, І. Ткаченко, П. Пузирьова	Фінансовий потенціал підприємства – це «взаємодоповнюване поєднання фінансових ресурсів, фінансових можливостей і фінансового капіталу, які під впливом синергетичної дії та за максимального взаємозв'язку із стейкхолдерами дозволять підприємству досягти, утримати і примножити свої конкурентні позиції на ринку, а також завжди перебувати у стані швидкого реагування на динамічний процес кон'юнктури та економічної ситуації в країні в цілому» [35, с. 86–87].
Л. Костирко, О. Серeda	«Фінансовий потенціал суб'єктів господарювання – це сукупність власного і залученого капіталу та можливості системи мобілізувати фінансові ресурси з метою забезпечення розвитку підприємства, досягнення цілей в умовах нестабільності факторів зовнішнього середовища» [36, с. 152].
О. Горошанська, Л. Маккі	«Фінансовий потенціал підприємства – це сукупність можливостей акумулювати достатній для покриття майбутніх фінансових потреб обсяг фінансових ресурсів, ефективне формування, розподіл і використання яких сприятимуть підвищенню результативності діяльності, посиленню фінансової безпеки підприємства» [37, с. 8].
Т. Рзаєва, І. Корольчук	«Фінансовий потенціал представляє обсяг наявних фінансових ресурсів підприємства та прихованих його можливостей за рахунок яких існує потенційна можливість збереження стійкості підприємства, підвищення його конкурентоспроможності зростання рівня фінансової безпеки, покращення фінансового стану» [38, с. 256].
Г. Ковальова, О. Станіславик, О. Коваленко	«Фінансовий потенціал підприємства – це здатність підприємства здійснювати фінансову роботу з акумуляції, віддачі, витрачання фінансових ресурсів за рахунок свого становища (фінансового, економічного, територіального тощо) відносно інших підприємств, а також за рахунок будь-яких інших властивостей самої фінансової системи підприємства» [39, с. 25].
О. Маслиган, Л. Маматова, С. Жуков, О. Рибак	«Фінансовий потенціал виробничого підприємства слід інтерпретувати як систему, що реалізує фінансове управління (а саме – процес досягнення фінансових цілей) для досягнення оптимального рівня ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, здатності генерувати достатній рівень прибутку» [40, с. 28].

ДОДАТОК Б
БАЛАНСИ (ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ»
ЗА 2021–2023 РОКИ

ДОДАТОК В
ЗВІТИ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
(ЗВІТИ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ТОВ «РІВОЛ ЕНЕРДЖІ»
ЗА 2021–2023 РОКИ

ДОДАТОК Г

Методика інтегральної оцінки фінансового потенціалу

Таблиця Г.1. – Оцінка фінансового потенціалу підприємства
за методикою Фоміна П.А. і Старовойтова М.К.

Показники	Рівень фінансового потенціалу		
	Високий	Середній	Низький
1. Коефіцієнт фінансової незалежності	>0,5	0,3-0,5	<0,3
2. Коефіцієнт фінансової залежності	<0,3	0,3-0,5	>0,5
3. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	>0,1	0,05-0,1	<0,05
4. Коефіцієнт самофінансування	>1	0,5-1	<0,5
5. Коефіцієнт поточної ліквідності	>2,0	1,0-2,0	<1,0
6. Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності	>0,8	0,4-0,8	<0,4
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0,2	0,1-0,2	<0,1
8. Рентабельність активів	>0,1	0,05-0,1	<0,05
9. Рентабельність власного капіталу	>0,15	0,1-0,15	<0,1
10. Ефективність використання активів	>1,6	1,0-1,6	<1,0

Додаток Д
Економіко-математичне обґрунтування
пропонованого проектного рішення

Таблиця Д.1. – Розрахунок вартості проектних заходів

Перелік основних складових витрат для реалізації проектних заходів	Загальна вартість, тис. грн.
1. Спеціалізована система FPAS	2112,0
2. Додаткові витрати за проектом	264,0
2.1. Витрати на встановлення і налаштування програмного забезпечення FPAS	95,0
2.2. Витрати на електронне навчання працівників роботи з програмним забезпеченням FPAS	42,2
2.3. Витрати на консультаційні послуги з управління фінансовим потенціалом	21,1
2.4. Витрати на сервісну та технічну підтримку й обслуговування програмного забезпечення FPAS	105,6
Разом	2376,0

Таблиця Д.2. – Прогнозні значення фінансових результатів
ТОВ «Рівол Енерджі» у результаті реалізації проекту

Показники	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	83509	91860	101046	111150	122266
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	73724	80359	87591	95474	104067
Валовий прибуток, тис. грн.	9785	11501	13455	15676	18199
Чистий прибуток, тис. грн.	3646	5104	6636	7963	9157
Приріст чистого прибутку в результаті впровадження проектних заходів, тис. грн.	893	1251	1626	1951	2244

Таблиця Д.3. – Розрахунок показників ефективності проекту
впровадження системи управління капіталом підприємства

Показники	Періоди реалізації проекту				
	2025 р.	2026 р.	2027 р.	2028 р.	2029 р.
Вихідні показники					
Інвестиції, тис. грн.	2376,0	105,6	105,6	105,6	105,6
Приріст чистого прибутку в результаті впровадження проектних заходів, тис. грн.	893	1251	1626	1951	2244
Амортизаційні відрахування, тис. грн.	422,4	422,4	422,4	422,4	422,4
Грошові потоки, тис. грн.	1316	1673	2048	2373	2666
Ставка дисконту	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Дисконтовані грошові потоки, тис. грн.	1096	1162	1185	1145	1071
Дисконтовані інвестиції, тис. грн.	2376	88	73	61	51
Розрахункові показники доцільності інвестування					
Чиста теперішня вартість, тис. грн.	3010,0				
Індекс доходності	2,14				
Термін окупності інвестицій, років	2,34				
Внутрішня норма прибутковості, %	61,813				